

Déli Hírlap

Redacția și administrația:
TIMIȘOARA, I., Piața Brătianu No. 3.
Telefon: 28—10.

GAZETA MAGHIARILOR
DIN BANAT

Nr. cererii de insc. în Reg. publ. per 934—1938.
Trib. Timișoara.
Redactor resp.: Dr. VÁRNAY ELEMÉR

FÉM HÁBORÚ

A hamburgi világ-gazdasági intézetben egy hatalmas térkép lóg. Aki ezt a térképet tüzetesen megnézi, azt a mindenféle színű berajzolt karikák egész sora hozza zavarba. A körök alá és a közlekedési vonalak mellé írt nevek szolgálnak első útmutatóul, mert az Anaconda Copper Co., az International Nickel Co. of Canada, az Amalgamated Metal és az American Metal nevei — melyeket itt olvashatunk, adják tudunkra, hogy a nem vasérces hatalmas birodalmában vagyunk. Ezek a nevek, Guggenheim, Stanley, Captain Lyttleton, Patino, Oppenheimer, képezik a kapcsolatot a különböző nemzetek színeivel felrajzolt körök között, melyek nagysága a vonatkozó társaság tőkeerejének megfelelő. Ez a térkép most életrekel. A fémháború vezérkari térképe lett belőle.

Ennek a háborúnak haditerülete Északkanada örök jégbirodalmától Délafrika izzó aranybányáig és a vízben bár szegény, cinnben azonban annál gazdagabb bolíviai felföldtől a maláji félsziget és Holland-India mocsaras vidékéig terjed. Ez a háború tulajdonképpen az elképzelhető legfurfangosabb eszközök igénybevételével, az oly igazságtalanul elosztott lángfestő fémek birtoklásáért már évtizedek óta folyik. A veszített és nyert csaták színhelye a világpiac. Nem egy kis állam került válságba, mert a trösztök mögött meghúzódó nagyhatalmak akaratainak elengedhetetlenül merészt. Millió és millió színes rabszolga dolgozott végkimerülésig azért, hogy nagyobb oszlatékok adhassanak és hogy a nincsteleneket a monopolizált árakon keresztül még jobban kifoszthassák. A fémháborút Nyugat kapitalista nagyhatalmai viselték egymással szemben azért, hogy helyzetüket mindjobban megerősítsék. Időnkint attól sem riadtak vissza, hogy a piac monopolizálása céljából összefogjanak és így egyesült erővel még jobban kiszákmányolhassák a nagyfogyasztókat. Ezen a kártyán feltüntetett területen még ma is szabad zsákmányolási joga van a nagytőkének, amelynek erejét a régi ipari államokban a munkásság ellenállása és az állami ellenőrzés már a múlt század 80-as éveiben megtörték.

A brit kapitalistáknak sikerült az utolsó tíz év leforgása alatt Amerikától a fém feletti hatalmat elragadni. Míg 1929-ben úgy látszott, hogy az Egyesült Államok hatalma megtörhetetlen, addig 1937-ben már a helyzet annyira változott, hogy saját belső piacokra szorultak vissza. Megalakították előbb az angol-amerikai nikkel-monopoliumot, majd az ólom, cink, ón és a réz nemzetközi kartelljeit, melyeknek haszna nem egyszer a 250 százalékos hozadékokat is elérte. Anglia fölénye olyan nagy lett, hogy az Egyesült Államok az amerikai piac ellen intézett brit támadás kivédésére kénytelenek voltak rézvámodni, majd az ezüstfelvevő politikájához folyamodni, amelyek tulajdonképpen nem jelentettek egyebet, mint az ólom- és cinkbányák szubvenzionálását.

Mint minden háborúnak, úgy a fémháborúnak is meg voltak a sajátos taktikai vonásai. Míg az amerikaiak kizárólag a tőke 100 százalékos birtoklásának módszerével harcoltak, addig az angolok a tőkerészesedés rendszerével és egyes személyek megnyerésének módszerével folytatták küzdelmüket. Az angol taktika meglepő eredményre vezetett. Legjellemzőbb példa erre Sir Ernest Oppenheimer, aki 1880-ban a hesseni Friedbergben született. A fiatal Oppenheimer apja 17 éves korában Antwerpenben élő testvéréhez küldte tanulni. Ezzel kijelölték az útját a későbbi „gyémántkirálynak”, akinek tanítómestere, Beit. Breytmayer, Brenheim és

Mosenthal-al együtt megalapította a gyémántszindikátust, amelynek megbízásából a fiatal Oppenheimer 1902-ben Délafrikába ment, ahol nemsokára Kimberley poigármesterévé lépett elő. Ezzel összeköttetésbe került a politikával, amely őt később nemcsak, hogy a nemesek sorába emelte, hanem módot adott neki arra, hogy a gyémántpiac monopolizálásával, melyet a kormány segítségével hajtott végre, magának hatalmas vagyont gyűjtsön. Miután így a gyémántpiac koronázatlan királya lett, módja nyílt arra, hogy ezen biztos helyzetéből a szintén nagy házzal kecsegtető aranybányák felé forduljon, amelyek közül az ország keleti felén elterülő legjobb bányákat meg is szerezze. Innen már csak egy lépés volt, hogy Rhodesia még fel nem tárt rézhegyeit is birtokba vegye, amelyeket nagyrésztben ma is Oppenheimer, Sir Auckland Goddes, az snatómia egyetemi tanára, Alfred Chester Beatty tábornok, a háborús és háború utáni évek többször volt angol minisztere, a Rio-Tinto-csoport tulajdonosa együtt termelnek ki.

A rhodesiai bányák körül 1926—1933-ig a brit és az amerikai tőkék között a felsőbbség elnyeréséért óriási harc dúlt. Oppenheimer ugyanis 1917-ben amerikai tőkét is bevont a tröszt érdekkörébe, a nélkül azonban, hogy a vezetést csak egy jótanyira is kiengedte volna kezéből. Legkomolyabb konkurrens Chester Beatty volt, aki a Roan Antelope és a Mufulira bányákat feltárta. Ez az amerikai John Dunn-nek Éva leányával kötött házassága révén Newyork kapitalista világának minden támogatását megszerez-

te. Miután azonban a feltárási költségek egy részét előteremteni nem tudta, kénytelen volt az American Metal Co.-val egyesülni, olyképpen, hogy tárcájában lévő részvényeinek tekintélyes részét a Metal Co. hasonló névértékű részvényeivel cserélte el. A rhodesiai bányáknak az amerikai réz- és a jugoszláv ólomérdekeltséggel történt ilyenforma egyesülése az angoloknak túlnagy konkurrenciát jelentett, amiért is elhatározták, hogy Chester Beattyt maguknak megnyerik és számára az angol állampolgárságot biztosítják. Ez 1933-ban meg is történt. Ezzel aztán végleg megszűnt Délamerikában az amerikai befolyás. A brit elv: „Men not Measures” ismét győzedelmeskedett. A fémháborúban az Oppenheimerek, Chester Beattyk és Davisok stb. játsszák a hadtestek és dreadnoughtok szerepét. Az angolok az amerikaiak leghasználhatóbb embereit kaparintották meg maguknak.

A színes fémért folyó küzdelem taktikai húzásai színesek és sokoldalúak. Mert ha fegyverkezési ércek feletti uralomról van szó, úgy a küzdőfelek minden tőlük telhetőt megkísérelnek. És a háború kitörése előtt közvetlenül úgyis látszott, hogy a frontok megmerevedtek, — mert az angol gazdasági imperializmus a hűrt kissé túlfeszítette — és az Óceánon túlról már figyelmeztető hangokat lehetett hallani a brit monopolizálási igyekezettel szemben, egy pillanatig sem szabad azt hinni, hogy ez állandó jelenség és egy hosszabb háború esetén a legnagyobb eltolódásokra is el kell készülni. Egy bizonyos: ha a háború után ismét megnézzük a nemvasérces területén a hatalmi viszonyokat, akkor az egyes társaságok ismertetőjeleként szereplő színes karikák sok esetben új színben fognak ragyogni.

A külföldi segítség átalakítja az erőviszonyokat a finn harctéren

A nyugati hatalmak nem hagyják sorsára a szabadságáért harcoló kis országot. Légítámadások Helsinki ellen. Moszkva sikereket jelent

Helsinkiből jelentik: A Havas-iroda jelentése szerint a szovjet főparancsnokság újabb kísérleteket tett arra nézve, hogy Finnországot különítményekkel áraszsa el. A Ladoga-tó egyik félszigetén egy kitűnően kiképzett ejtőernyős különítmény leszállási kísérletet hajtott végre, de a finnek ezeket megsemmisítették. Mások Helsinki környékén igyekeztek leszállni, de legnagyobb részüket golyókkal lyuggatták keresztül és az életbenmaradottakat foglyul ejtették. (Rador.)

Moszkvából jelentik: Az orosz hivatalos jelentés szerint a karéliai félszigeten a szovjet offenzíva mind szélesebben bontakozik ki. Szovjet csapatok tegnap elfoglalták Koivisto városát, amelynek régi svéd neve Björkö. Az oroszok gazdag zsákmányt ejtettek. A tegnap lefolyt légiharcok során 47 finn gépet lelőttek. (Rador.)

ANGLIA HADIANYAGOT INDÍTOTT ÚTNAK

A Times katonai szakértője azt írja, hogy a finn hadsereg jobb szárnyának visszavonása a hadvezetőség rendelkezésére történt és az oroszok ebben nem akadályozták a finnek. A visszavonulás nem volt katasztrófális, hanem előrelátható szükségesség, miután a finnek nem tartották magukat továbbra is az előretolt állásokban. Amitől félni lehetett, még pedig a mu-

nicióhiány súlyossága, nem következett be.

Anglia repülőgépeket, ágyúkat és muníciót indított útnak, amelyek már Finnországba érkeztek. Ezek a szállítások később sem fognak abbamaradni. (Rador.)

HATSZAZ OROSZ REPÜLŐGÉP REPÜLT EL FINNORSZÁG FELETT

A Havas-ügynökség úgy tudja, hogy Helsinkiben az elmúlt este 11 óra 30 perctől 11 óra 50 percig légiriadó volt, de ellenséges repülőgépek nem jelentek meg a főváros felett. Szerdán délelőtt két újabb légiriadót rendeltek el. Hivatalos finn forrásból eredő hírek szerint a finnek tegnap mintegy

húsz orosz repülőgépet lőttek le. A Tidningen jelenti, hogy 600 orosz zrepülőgép repült el a finn városok felett és igen sok bombát dobtak le.

Helsinkiből jelentik: Mannerheim tábornagy meglátogatására Finnországba érkezett egy magasrangú francia katonatiszt, aki egyúttal Garmelin tábornok megbízottja. Sokan azt hiszik, hogy a francia katonatiszt látogatása összefüggésben áll a nyugati hatalmaknak azzal a szándékával, hogy sürgősen katonai segítséget nyújtanak Finnországnak.

JEGYZETT MÁR HADFELSZERELÉSI BONT?

SVÉDORSZÁGBAN NÖVEKSIK A ROKONSZENV A FINNEK IRÁNT

Stockholmból jelentik: Gusztáv svéd király felvilágosítása ellenére, egyre növekszik az elkedvetlenedés amiatt, hogy a svéd kormány hivatalosan elutasította Finnország megsegítését. Egy híres svéd orvos, az egyik nagy stockholmi napilapban azt javasolta, hogy rendeljenek el népszavazást, amelynek eredményéből kitűnik majd, hogy Svédország hajlandó-e nyíltan megsegíteni Finnországot, vagy sem.

ÚJABB AMERIKAI PÉNZADOMÁNY A FINNEKNEK

Genfből jelentik: A finn kormány a nemzetközi segélynyújtási bizottságot arról értesítette, hogy semleges zóna kijelölését kívánja, amelyen a polgári lakosság védelem szempontjából elhelyezkedhessen. A Havas-ügynökség megállapítása szerint a szovjet kormány nem válaszolt a bizottság jegyzékére és ezért a tervet nem lehetett megvalósítani. (Rador.)

Newyorkból jelentik: John Oryan tábornok, a finn hadialap bizottságának elnöke közölte, hogy 300.000 dollárt gyűjtött Finnország számára. (Rador.)

OLASZ GARIBALDI-LÉGIÓK MENNEK AZ ÉSZAKI FRONTRA

Londonból jelentik: Az újabb jelentések szerint az oroszok az utóbbi harcok során 6000 embert vesztek. Az angol katonai szakértők nagy érdeklődéssel foglalkoznak a finnek helyzetével. Rámutatnak arra, hogy a finnek által elfoglalt újabb állások rendkívül erősek és hosszabb ellenállást tesznek lehetővé. Ezzel szemben az oroszok az eddig elszünetelt súlyos veszteségek következtében kissé kimerültek. Az angol katonai szakértők hangsúlyozzák, hogy

rövidesen külföldi csapatok érkeznek Finnországba és ez teljesen módosítja majd az erőviszonyokat.

A párisi Jour írja, hogy sokezer olasz lelkesedéssel csatlakozott a Garibaldi-akcióhoz. A mostani napokban indulnak el az első jelentékeny olasz csapatok Franciaországból és ez a szállítmány többszáz emberből áll, de valószínű, hogy ehhez még öt-hatezer olasz csatlakozik. Ez a szám még nem lesz végleges, mert Amerikában is erős mozgalom indult meg az ottani olaszok körében. Külön olasz divízió alakul, amely három hét múlva indul Finnországba. (Rador.)

SVÉDORSZÁG TÖRTÉNELMI ÓRAJA ...

Stockholmból jelentik: A svéd miniszterelnök és külügyminiszter tegnap kihallgatáson fogadták az Észak-szabadsága nevű svéd egyesület küldöttségét. A küldöttség szónoka hangsúlyozta, hogy elérkezett Svédország történelmi órája és ezért a kormánynak és a parlamentnek kezébe kell venni a svéd érdekek igazi védelmét. Válaszában a miniszterelnök kijelentette, hogy a svéd kormányt pozitív formában érdeklí az, hogy Finnország megkapja a nélkülözhetetlen segítséget. (Rador.)

SCALA mozi

szenzációs premierje egy grandiózus cirkuszfilm, gyönyörű felvételekkel

Varieté

A főszerepekben

Paul Hörbiger, Hans

Söhnker és Hertha Feiler

A legújabb híradó, rendkívüli felvételekkel a finn-orosz harcterről és a summai ütközetről

A német sajtó felfogása szerint az Altmark-incidens politikai természetű volt

Norvégia semlegességét súlyosan megsértették: — Hogyan fogadták Chamberlain beszédét külföldön. Repülőtémadás az Északi-tengeren angol hajók ellen. Újabb hajóelsüllyedések

Londonból jelentik: Chamberlain angol miniszterelnök kedden délután az alsóházban az Altmark német hajó ismeretes ügyében beszédet mondott és a következőket jelentette ki:

— Ez a csodálatosan véghez vitt cselekedet (hosszú és élénk taps), azzal az eredménnyel járt, hogy 229 angol tengerésztisztet és tengerészt, akik a Graf von Spee által elsüllyesztett brit kereskedelmi hajókon teljesítettek szolgálatot, megmentettünk. Az angol kormány most várja a részletes jelentést azoknak az angol tengerésztiszteknek a részéről, akik ebben a nemes cselekedetben résztvettek és meg vagyok róla győződve, hogy ezt a jelentést az egész alsóház nagy elismeréssel veszi majd tudomásul. Ezek a tengerésztisztek és tengerészek a német tengeri kalózkodás hosszú és kínos fogásából szabadultak meg és angol kártársaik hősi cselekedete aranybetűkkel lesz beírva a tengerészet történetébe.

A miniszterelnök ezután rámutatott arra, hogy a norvég kormány részéről újabb beszéd nem érkezett. A sajtóban azonban olvasta a norvég külügyminiszternek a képviselőházban elhangzott nyilatkozatát és ezzel kapcsolatban az alábbiakat jegyezte meg.

— Kötelességemnek tartom megjegyezni, hogy ezután a nyilatkozat után a helyzet súlyosabbá vált, mintahogy eleinte hittük, mert a norvég kormány részéről a cselekvőképesség hiányát tapasztaljuk. Azt hittük, hogy a norvég hatóságok átvizsgálják a felfegyverzett hajókat és a jelen esetben csak azért méltatlankodtunk, mert ez a felülvizsgálat annyira felületes volt, hogy a hajón egyetlen brit foglyot sem találtak. Most már úgy látszik, hogy a norvég hatóságok a német hajót egyáltalán át sem kutatták. Norvégia véleménye az volt, hogy miután

az Altmarkot hadihajónak nyilvánították, nem kéne hették parancsnokától annak megengedését, hogy a hajót átvizsgálják. Az a tény, hogy az Altmark a norvég felségvizeken drótnélküli távirót használt, mindössze csupán azt az ellenhatást váltotta ki a norvég kormányból, hogy emiatt tiltakozzék és a kapott magyarázatot tudomásul vette. A norvég hatóságok egyébként visszautasították azt az ajánlatot, hogy az Altmarkot Bergenben közös vizsgálatnak vessék alá. Mindezekből kitűnik, hogy nem egyszer, hanem legalább három-négy esetben a norvég hatóságok visszautasították azt a kérelmet, hogy a szükséges vizsgálatot lefolytassák. Csak mindezek után történt, hogy a brit hajó megkezdte tevékenységét és ha ez nem történik meg, az Altmarkot senki sem akadályozta volna meg abban, hogy a fedélzetén levő angol hadifoglyokkal német kikötőbe befusszon. Kénytelen vagyok kihangsúlyozni Koht norvég külügyminiszter beszédének azt a részét, amely szerint a brit hatóságoknak nem volt tudomásuk arról, hogy az Altmarkon angol hadifoglyok tartózkodnak. Miután ezt a körülményt a világsajtó már hetekkel ezelőtt megírta, csupán csodálkozásomat fejezhetem ki e meglepő nyilatkozat felett. Nehezemre esik hasonló körülmények között nem arra a végső következtetésre jutni, hogy a norvég hatóságok a legteljesebb nemtörődömséget tanúsították afelett, hogy a német hadiflotta felségvizeiket használja. Abban az esetben, ha ez a nemtörődömség bizonyos német nyomásnak volna tulajdonítható, a brit kormány úgy találja, hogy az összeférhetetlen egy semleges országnak a hadviselőkkel szembeni magatartásával.

Chamberlain végül hangoztatta, hogy az angol kormány semmilyen körülmények között sem fogadhatja el a norvég álláspontot. (Rador.)

Franciaországban kedvezően fogadták Chamberlain beszédét

Párisból jelentik: Az a rideg hang, amelyet Chamberlain miniszterelnök használt, amikor Koht norvég külügyminiszter beszédét bírálta, kitűnő benyomást keltett Franciaországban. Az angol miniszterelnök megállapította, hogy Németország visszaél a semleges norvég vizek használatával és ez a megállapítás a lakosság együttérzését is kifejezte. Ha igaz — így mondják Párisban, — hogy hadihajóknak leher semleges vizeken áthaladni, akkor legkevésbé sem igaz az, hogy most tévedésről volt szó. Miután nemcsak az Altmark, hanem más német gőzösök is felhasználták a norvég semleges vizeket arra, hogy több ezer kilométeren keresztül elkerüljék az ellenséges hajókkal való találkozást, ez azt jelen-

ti, hogy rendszeresen kihasználták és visszaéltek a norvég engedékenységgel, ami ellentétben áll a semlegességgel. Emlékezni kell arra, hogy Norvégia nem mindig fogadta el Koht hétfői megállapítását. Itt van a City of Flynt amerikai hajó esete, amelyet a németek elfogtak és amelynek legénységét viszont a norvég kormány rendelkezésére internálták.

A bizalommal való visszaélés esete forog fenn az Altmark ügyében

és a 300 angol hadifogoly jelenléte a fedélzeten igazolja az angol tengerészek akcióját és megvan a lehetőség arra is, hogy hasonló eljárást tanúsítsanak a jövőben, hogy lehetetlenné tegyék a semlegesség megsértését.

Kedvezőtlen hatás Norvégiában és Németországban

A Stefani ügynökség levelezője közli, hogy Chamberlain beszéde norvég politikai körökben rossz benyomást keltett. Rámutatnak arra, hogy az angol kormányfő beszédében tanujelét adta a szűkebb megértés hiányának, hogy az angol közvéleményt meggyőzze olyan álláspontról, amely alap nélküli. (Rador.)

Berlinből jelentik: Hivatalosan jelentik: Berlini politikai körökben megállapítják, hogy Chamberlainnak az alsóházban elhangzott norvégellenes támadásai bizonyítják, miszerint

a Jössing-fjordban végrehajtott angol támadás politikai természetű volt.

Norvégia semlegességének brutális megsértésével Anglia arra akarta kényszeríteni a norvég kormányt, hogy semleges magatartását szüntesse meg. Akik ismerik az angol módszereket — hangoztatják a fenti körök — egyáltalán nem voltak meglepve az angol miniszterelnök azon vakmerő kijelentésétől, amelyet a nemzetközi törvények nem létező rendelkezéseire alapított. Senki sem csodálkozhat azon, hogy Chamberlain

Norvégiát passzív magatartással vádolta, holott a szakmányolási jogra való hivatkozással Anglia mindig azt követelte a semleges államoktól, hogy a brit érdekeknek megfelelő magatartást tanúsítsanak. (Rador.)

A NORVÉG KÜLÜGYMINISZTER NYILATKOZATA

Koht norvég külügyminiszter a norvég távirat irodának Chamberlain miniszterelnök keddi nyilatkozatáról kijelentette, hogy elméletben a norvég és az angol kormány teljes egyetértésével történhetik a hadihajóknak norvég felségvizeken való áthaladása. Az angol kormány az elmúlt év nyarán a leghatározottabban hangsúlyozta, hogy

a hadihajók jogosultak arra, hogy norvég vizeken hajózhassanak.

amíg csak akarnak, tekintet nélkül a 24 óras korlátozásra. Az angol kormány még hozzáfűzte akkor, hogy ez az előírás minden más országra is érvényes. Ezek szerint a norvég hatóságoknak

nem volt joguk arra, hogy ilyen idegen hadihajókat átkutathassanak. De különben is vitatható, hogy az Altmarkot segédhajónak, vagy hadihajónak kell-e tekinteni. Az angol kormánnyal történt megállapodás vonatkozik az Altmark ese-

tére is, amelyet ugyanazok a jogok illetnek, mint az angol hadihajót. Hangoztatta még a külügyminiszter, hogy a norvég kormány mindig azon fáradozik, hogy a nemzetközi jog előírásainak megfelelően járjon el. (Rador.)

Gyenge tűzérési tűz a nyugati fronton

A február 21-én kiadott francia hadijelentés ezeket tartalmazza: A Vogézek és a Rajna közötti arcvonal több pontján jelentéktelen gyalogsági és tűzérési tűz volt. (Rador.)

A német hivatalos jelentés közli, hogy nyugaton nem történt semmi különös esemény. A légi felderítő repülések során nem voltak harcok. A német légitársaság angol és skóciai felderítő útja során bombavetésekkel elsüllyesztett két angol aknarakó hajót és egy felfegyverzett kereskedelmi hajót olyan súlyos sérülések érték, hogy valószínűleg az is elsüllyedt. Éjjel után több ellenséges repülőgép hollandi felségterület megsértésével berepült a német öbölbe. Egy hosszabb tengeri útról visszatért német tengeralattjáró parancsnoka kijelentette, hogy 27.000 tonna hajóteret süllyesztett el. (Rador.)

NÉMET REPÜLŐK FELDERÍTŐ ÚTJA ANGLIA FÖLÖTT

Berlinből jelentik: Német repülőgépek kedden felderítések végeztek az angol és skót partok fölött. E vállalkozások során több felfegyverzett kereskedelmi gőzöst támadtak meg, amelyek angol hadihajók fedezete mellett haladtak. A támadások eredményét később fogják közölni. Valamennyi német repülőgép sértetlenül tért vissza támaszpontjára.

Több német repülőgép kedden támadást kísérelt meg az Északi-tengeren haladó hajók ellen, valamint Northfolk, Linkolshire, Suffolk és Northumberland megyék felett. (Rador.)

ÖT HAJÓT SÜLLYESZTETTEK EL

A holland lapok arról számolnak be, hogy a 7840 tonnás Sang-Stadt nevű norvég gőzös az Északi-tengeren aknára futott és elsüllyedt. A hajó bűzát szállított.

Amszterdamból jelentik: A Tara nevű 4750 tonnás holland hajó Buenos Airesből Rotterdam felé vezető útjában ismeretlen okból felrobbant.

A Teenst nevű norvég hajó 11 főből álló személyzete tegnap az ír tenger egyik lakatlan szigetén partra szállt. A Teenst a múlt hét csütörtökén búvárhajó elsüllyesztette. (Rador.)

Az Aja nevű holland gőzös Glenans környékén hajóroncsba ütközött és elsüllyedt. Az Aja Spanyolországból volt útban Hollandia felé. Legénységét megmentették.

Kedden az Északi-tengeren elsüllyesztett kereskedelmi hajókon kívül elsüllyedt a Lowestoft nevű angol halászhajó is, amelyet német repülőgép bombatalálata ért. (Rador.)

A BELGA HAJÓVÁSÁRLÁS ANGOL-FRANCIA ÉRDEKEKET SZOLGÁL

Berlinből jelentik: Az Essener National Zeitung elítéli a bírálta a Belgiumban nemrég alakult nemzetközi hajózási társaságok által vásárolt nyolc amerikai hajó ügyét. Hivatkozik a Libre Belgique című lap tudósítására, amely szerint ez a tranzakció nem csupán Belgium érdekében történt, hanem a belga kormány felhasználhatta magát arra, hogy

Anglia és Franciaország érdekeit szolgálja.

A lap üdvözli Norvégiát abból az alkalomból, hogy nemrég adta felhatalmazását hasonló tranzakció végrehajtására. (Rador.)

Newyorkból jelentik: A Németország érdekében tett norvég könnyítések egyik példája, hogy a Skandinávia nevű, Németországban készült petróleum-tankhajó norvég zászló alatt átkelt az Atlanti Óceánon, félrevezetve a blokádot ellenőrző angol hatóságokat. (Rador.)

Montevideóból jelentik: Tengerészeti körökben úgy tudják, hogy a Deutschlandhoz, vagy a Graf Admiral Speezhez hasonló

német zsebcsirkáló tartózkodik ismét az Atlanti Óceán déli részén.

Az egyik uruguayi lap jelenti, hogy a Lahn nevű német teherhajó, amely novemberben a montevidói kikötőben rengeteg élelmiszert és tüzelőanyagot vett fel, néhány nap előtt ismét megjelent a kikötőben és újból igen sok árut rakodott be. (Rador.)

HARMINCKET SVÉD TEHERHAJÓ SÜLLYEDT EL

A svéd országgyűlés második házában Günther külügyminiszter több kérdésre válaszolva kijelentette, hogy a háború kitörése óta 32 svéd teherhajót süllyesztettek el, majdnem 64.000 tonnatartalommal, 278 tengerész életét vesztette, 15 pedig eltűnt. A külügyminiszter elvetette azt a javaslatot, hogy a különösen veszélyezte-

tett vizeken tiltsanak be minden hajózást, mert ez esetben meg kellene szüntetni az Angliába irányuló hajózást is és meg kellene szakítani a semleges államokkal minden kereskedelmi és hajózási kapcsolatot. Elutasította a svéd külügyminiszter azt a javaslatot is, hogy a nyílt tengeri támadások esetére közvetlen védőintézkedéseket hozzanak, mert ezzel a semlegeseket is nagyon könnyen belevonnák a háborúba. Kijelentette, hogy mindezeket a kérdéseket különben is a skandináv államok külügyminisztereinek értekezletén fogják megvitatni és ez az értekezlet a hét végén ül össze. (Rador.)

AMERIKA NEM SZÁLLIT KŐOLAJAT OROSZORSZÁGNAK

Newyorkból jelentik: Hull külügyi államtitkár egy képviselő kérdésére írásban válaszolt az Oroszországba történő kőolajszállításról. A válaszból kiderült, hogy a két hordó benzinen kívül, amelyet az Egyesült Államokból kísérleti célokra szállítottak el, 1939. utolsó hónapjaiban és 1940. januárjában az Egyesült Államokból nem szállítottak repülőgépek üzemanyagának alkalmas kőolajat Oroszországba. Rámutatott a külügyi államtitkár arra, hogy nincsen olyan törvény, amely megtiltana az olajszállítást Oroszországnak, vagy bármely más államnak. Emlékeztetett azonban arra, hogy az Egyesült Államok kormánya a múlt év végén felszólította a vállalatokat, hogy ne szállítsanak azoknak az

Törökország alapos ok nélkül nem sodródik bele a háborúba

Az ország lakossága nyugalommal fogadta a nemzetvédelmi intézkedéseket

Istanbulból jelentik: Törökország háborúba való belépésének lehetőségéről írt cikket Husseyn Djahid a Jenf Sabah című lapban és megállapítja, hogy ezidőszent semmi ok és semmi egyszerűség nem szól amellett, hogy Törökország háborúba lépjen.

Örülség volna fontos ok nélkül ilyen elhatározást végrehajtani

és ezt az örülséget a nemzet lelkiismerete nem is engedné meg. A török hadsereg félelmetes értékű annál is inkább, mert két szárnyán a nyugati demokrata hatalmak hadseregei állanak. A Törökország által aláírt egyezményekben semmi olyan nincs, ami Szovjet-Oroszország ellen szólna. Ha azonban Németország támadó szándékot nyilvánítana a Balkán ellen, úgy Törökország automatikusan a szövetségesek táborában állna. (Rador.)

Istanbulból jelentik: A tegnap életbe léptetett új nemzetvédelmi törvényt az ország egész

államoknak petróleumot, amelyek a háború során polgári lakosságot is támadnak. (Rador.)

Newyorkból jelentik: Az amerikai közvélemény kutató intézet az alábbi kérdésre kért választ: Ha az a veszély fenyegetne, hogy Németország legyőzi Franciaországot és Angliát, az Egyesült Államok hadat üzenjen-e Németországnak. A válaszok 23 százaléka volt igenlő, ez az arány a háború kitörésekor elérte a 44 százalékot, vagyis az eltelt öt és fél hónap alatt az úgynevezett intervencionisták táborában csökkent. (Rador.)

VOLT IR MINISZTERELNÖK NYILATKOZATA A TÖRVÉNYTELEN SZERVEZETEK MŰKÖDÉSÉRŐL

Dublinből jelentik: William Congrave volt ír miniszterelnök beszédet mondott és ezeket jelentette ki:

— Egy országban csak egy elismert törvényes kormány létezhetik. A törvénytelen szervezeteket ki kell irtani, mielőtt még Írország magához csatolhatná az északi tartományt. Ha De Valera néhány fiatal szellemi követője és mások, akik felfegyverkeztek az állam ellen, háborút üzennek Angliának, ez a jelenlegi ír állam felhatalmazása nélkül történne. (Rador.)

Hatvan francia kommunista képviselőt megfosztottak mandátumától

A képviselőház elfogadta a bucurestii francia követségnek nagykövetségi rangra való emeléséről szóló rendeletet

Párisból jelentik: A francia képviselőház ülésén egyhangúlag elfogadták azt a javaslatot, amely az 1939. április elsején kelt rendeletet ratifikálja. Ez a rendelet

a bucurestii követségnek nagykövetségi rangra való emeléséről szól.

Ezután áttértek a kommunista képviselők mandátumainak megsemmisítéséről szóló javaslat tárgyalására. Azokról a képviselőkről volt szó, akik nem szakitottak a harmadik internacionáléval. Louis Marin képviselő bejelentette, hogy a kommunista part külföldről kapta utasításait. Ezután 468 szavazattal 12 ellenében visszautasították Ranadier köztársasági szocialista képviselőnek azt a javaslatát, hogy a kérdést az illetékes bizottság elé utalják. Ezt követően az előadó bejelentette, hogy nem szabad összetéveszteni a kommunista választók tömegét vezetőikkel, akik

megérdemelnék, hogy kivégezzék őket.

A kommunista képviselők, akik mozgósítva vannak, nem méltók arra, hogy egyenruhát viseljenek. Chautemps azt kérte, hogy a parlament egyhangúan fogadja el a bizottság javaslatát, ami azután meg is történt. (Rador.)

Párisból jelentik: A francia képviselőház egyhangúan 492 szavazattal

megsemmisítette annak a 60 kommunista képviselőnek a mandátumát, akik nem voltak hajlandók a német-szovjet egyezményt visszautasítani.

Néhány kommunista képviselő bejelentette, hogy megszakította az összeköttetést Moszkvával, de ezeket a bejelentéseket elkésettéknek jelentették ki.

A hivatalos lap mai száma közli, hogy Thorez volt francia kommunista vezető megfosztották francia állampolgárságától. (Rador.)

HÉTRŐL-HÉTRE

A szenvedésről

Az emberi szenvedésről hangzottak el a legutóbb sorozatos lelki világnézeti előadások. Valóban meg is érdemli érdeklődésünket ez a tárgykör, amelynek középpontjában ott lebeg a fájdalom gondolata. A fájdalom, amelyről elmondhatjuk, hogy egyetlen ember számára sem idegen. Mert mit jelent élni? Ez a szó elkerülhetetlenül annyit jelent, mint szenvedni. Szünetelve szüli meg az anya gyermekét, szenvedve lépünk a halál küszöbére és a szenvedés húzódik át parányi létünk minden szakaszán. Ez az elrendeltetésünk, ez a végzetünk, hiába lázadunk, nem tudunk ettől az örökös útistártól megszabadulni. És hiába kereshetnék ellenszerét a világ minden Faustjai, meddő volna minden fáradozásuk, zárkozzanak bár laboratóriumokba, vagy könyvtárszobájukba, ahova már csak messzi zsongásként hat el az élet zaja. Nem lehet elzárkozni, nem lehet világmegvetés vagy fatalista közöny köpenyébe burkolózni, a fájdalom mindenütt megtalál bennünket, ha nem is mindig testileg, de a lelki szenvedés formájában egészen bizonyosan.

De érdemes-e ócsárolni a fájdalmat, vagy gyáván megkísérelni a menekülést előle?

Ezek a világnézeti előadások, amelyek figyelmünket felhívták a szenvedés örök nagy problémájára, azokkal az eszmei célmutatásokkal szolgáltak, amelyeknek megtámadhatatlan érvényét a kísérleti tudomány, a filozófia és a valóságos élet is igazolja. A fájdalom egyenesen szükséges jó az embernek. A testi fájdalom például jeladás, figyelmesztető vészjel. Vigyázz! Itt vagy ott valami baj készül. A fájdalomnak köszönhetjük, hogy idejekorán felismerjük a rákot, az epe és vesebajt, a legkülönbözőbb betegségeket, amelyekkel szemben már késői volna minden beavatkozás, ha nem örködne fölöttünk legmeghittebb háziorvosunk, a fájdalom. Felszisszenünk, ha ujjunk hegyét megégetjük a kályhán. Az áldóját, jaj de fáj! De elfelejtjük, hogy az egész karunk eléghetne, ha nem figyelmeztetne éber gondviselőnk, a fájdalom. Nem volna tehát célszerű a fájdalom érzését kiirtani a testből, erre tantí meg bennünket az orvostudomány.

Vannak azonban lelki fájdalmak is, amelyekkel szemben ismét felmerül az a kérdés, miért kell az embernek elviselni röpke élete folyamán annyi megannyi belső megpróbáltatást? Hát bizony ezek a fájdalmak is szükségesek, mert az élet iskolájában a szenvedés az ember legbölcsőbb tanítója. Csakis a lelki szenvedés az, amely magábaszállásra készít, ami fegyelmet, ami a triviális élettől elfordítva figyelmünket igazi mélységes gondolkodásra ösztönöz. Nem hiába mondja oly találon a középkori teológia, hogy a fájdalom — a mély öröm. És ez nemcsak teológiai megállapítás, hanem értelme visszacsendül a tudományban, művészetben, minden olyan vonatkozásban is, amely a feltétlen nagyság ismerveit bírja. Mi munkálja tulajdonképpen a legnagyobb szerűbb képeket és szobrokat, az írás halhatatlan remekét, a nagy filozófiai műveket, a legmesszibb értékű felfedezéseket? A szenvedés. Mi a zseni tulajdonképpen? Valaki, aki egészen más, mint közönséges testvérei, aki jobbnak és szebbnek szeretné ezt a világot. Egyedül van tehát személyileg, de lelkileg is társtalan, mert nem értik meg legtöbbször az ő nagyszerű megváltó akarásait. Végtelen az ő magánossága, gyötrődik, szenved, tehát a zseni.

Csak hogy az ő szenvedése az a tisztító tűz, amelyben megújódik a világ, mert ezekből a gyötrelmekből születnek azok a művek, gondolatok, tettek, amelyek örök kincsét jelentik aztán az emberiségnek. Vajon van-e fogalma legtöbbször, milyen kínzó fővást viseltek homlokukon egész életükben azok a nagyok, akiknek a dicsőség gyémántjaiból kirakott koronáját látja már csak tündökleni az utókor? Vajon ki tudná felmérni azt az emberföltől yivódást, ahogyan Michelangelo egy mondhatatlanul küzdelmes élet végén, még agg korában is ott lebegett a Sixtus-kápolna magasságában, hogy kötelességtudása és tehetsége korbácsaitól hajlva befejezze a végítélet kolosszális freskóját? Vagy nem szenvedés kísérte-e az Isteni Színjáték íróját, Dantét, akit még saját hazája is száműzött, s csak egy sírt kaphatott már Ravennában, miután maga is végigélte kergetettségében az Infernot, a megpróbáltatások minden poklát? Idézhetnénk a dráma óriását is, a gyémántszívű Shakespearet, akinél jobban senki sem ismerte az emberi lelket. Élete elködlök a tizenhatodik század homályában. De így is megállapíthatjuk, hogy nem lehetett nagy boldogság vándorszínészkednie annak, aki minden idők legnagyobb szenvedély-színpadát hordozta agyában. A szenvedélyek kohóján keresztül még a börtön, a fegyház is átszellemül. Olvassuk csak el egyszer azt a biblikus mélységű könyvet. Egy halott

ház emlékiratait, amely Dosztojevszkij szibériai élményeiből született, abból az időből, amikor maga a nagy író is rablókhoz, gyilkosokhoz láncolva mentelt.

Vagy lássuk talán a zene titánjait. Volt-e egyetlen boldog időszaka Beethovennek, a sörsszimfónia szerzőjének? Mozart, az egyedülálló, az utolérhetetlen, akit nem lehet egyetlen földi teremtménnyel sem összehasonlítani. Nem a végtelen magánosságból, az ő fájdalmaiból fakadt-e az az égi mosolygásu zene, amelyet lelopott a földre? A szenvedés izgalma hozza a lét többi nagy eredményeit is, mint ahogy a gyötrődő kagyló kitermeli a gyöngyöt. A tudomány útja is Golgotha. Newton, minden idők legnagyobb fizikusát, kigúnyolták. Darwin emléksobrát megtagadták és majomházat építettek helyette. Edisont nevetségessé akarták tenni, mikor találmányáról, a fonográfól beszámolt. Semmelweis

megőrült, annyira támadták saját kartársai, mikor a gyermekágyi láz igazi okait megállapította. Koch, Curie életútja és a legtöbb nagy felfedező nevetés, kicsúfoltatás, gyűlölködő támadások szakadatlan láncolata volt. És mégsem rettentek vissza, haladtak rettenthetetlenül és hősiésen kitűzött céljuk felé.

Honnan támad ez a bátorság? Honnan támad ez a kísérteties elszántság, amely még saját élő testébe is kész beültetni a rákot, a különböző ragályok bacillusait, kész maga odafektetni a legborzalmasabb kísérletek vérpadára, pusztán azért, hogy másokat megváltson, hogy előbbre vigye a tudományt? Egyedül a szenvedés az, amely megadja ezt a messi távlatot. Az a lelki szenvedés, amely átérzi a világ minden tökéletlenségét, minden baját s önáldozattal kész azt előbbre vinni, megsegíteni. Ezért azok igazi vezetőink, akik a fájdalom és a megpróbáltatás nagy iskoláját járták. Az örökös siker és az örökös öröm üressé teszik és elbutítják az embert. Balsors nélkül nem tudunk mélyen látni és messi látni. A szenvedés azonban megerősíti a gyengét és még keményebbé teszi az erőt, mint azok példájából is láthatjuk, akik fájdalomkaikon keresztül a legszebb, a legjobban és leghervadhatatlannabb ajándékokat adják az emberiségnek.

(Flanour)

350 millió dollárért 5750 harcirepülőgépet szállít Amerika a szövetségeseknek

Az amerikai repülőgépgyári munkás évi jövedelme félmillió lei
70.000 új pilóta két év alatt

A nyugati hatalmak nagyarányú repülőgéprendelése fokozott mértékű munkára készíti az Egyesült Államok repülőgépiparát. Egy szaklap érdekes adatokat közöl az Egyesült Államok repülőgépgyárainak munkájáról. Jelenleg 43 repülőgépgyár és 13 repülőmotorgyár dolgozik az Egyesült Államokban. A gyárak összesen évente 20.000 darab repülőgépet tudnak előállítani. A most nemrég megjelent statisztika szerint az elmúlt öt esztendőben

az amerikai gyárak 143 millió dollár értékű repülőgépet és motort exportáltak.

Az Egyesült Államok kormánya ugyanezen öt év alatt 6 millió dollárt, a magántőke pedig 44 millió dollárt fordított azokra a tudományos munkákra és műszaki kutatásokra, amelyek a repülőiparral fűgnek össze.

„CASH AND CARRY!...”

A legutóbbi időben a francia és az angol kormányok összesen

há romszázötven millió dollár értékű repülőgéprendelést

tettek az északamerikai repülőgépgyárakban. Amerika ezért a pénzért 5750 darab repülőgépet szállít Európába cash and carry (értsd: fizessd és vidd) alapon.

Az amerikai repülőgépgyártás nagyméretű fellendülésének idején az amerikai repülőgépgyári munkások igen jól keresnek. Egy szakmunkás évi átlagkereste félmillió lei. A statisztika szerint 1938-ban az amerikai repülőgépgyárak bevételük 44 százalékát fizették ki munkabérekre.

Az Egyesült Államok repülőgépgyárai a harci repülőgépek előállításán kívül nem hanyagolják el a polgári repülés modern gépeinek gyártását sem, sőt a polgári repülőgépek fejlesztésére és tökéletesítésére igen nagy súlyt helyeznek. Most készült el az a Curtiss-Wright CW. 20. kétmotoros szubsztratoszféra repülőgép, amely

átlagosan 6096 méter magasságban repül,

de különböző szellőztető és légsűrítő berendezései az utasfülkékben 1829 méter magasságnak megfelelő légkört teremtenek. A szubsztratoszféragép a nap-pali vonalakon 36 utast szállíthat, míg éjjelre 20 fekvőhely áll az utasok rendelkezésére. Öt főnyi személyzet kezeli a CW. 20-at, amely legnagyobb sebességét 3962 méter magasságban tudja kifejteni, amikor 391 kilométer óránkénti sebesség kifejtésére képes.

NEWYORKTÓL RÓMAIG LESZALLAS NÉLKÜL

Ugyanakkor, amikor ez a szubsztratoszféra-gép már befejezés előtt áll, az American Export Airlines három darab nagyteljesítményű vízirepülőgépet épített, melyeket a földrészek közötti óceáni repülőszolgálatba kíván beállítani. Ezek a vízirepülőgépek 370 kilométer sebességgel szállnak az óceánok fölött és oly nagy lesz működési sugaruk, hogy

leszállás nélkül tudják megtenni az utat Newyorktól Rómáig.

Ez pedig 7400 kilométernek felel meg. A gépek 16 utast és 725 kilogram sulyu postát szállhatnak. Fedélzetükön az utasokon kívül 11 főnyi személyzet tartózkodik. Áruk egyenként kilencvenmillió lei lesz.

Az Unió kormánya természetesen igen nagy figyelemmel részesíti a repülőipart, hiszen honvédelmének egyik leglényegesebb részét képezi. A repüléssel kapcsolatban így több új törvényt alkottak.

Ezek szerint a nyereség a repülőgépiparban nem lépheti túl a tizenkét százalékot, a haditengerészet repülőalakulatai számára tizenkét új támaszpontot létesítenek, megerősítik a Panama-csatorna légvédelmét, újjászervezik a tengerparti légvédelmet és

a szárazföldi hadsereg részére 6000 darab elsővonalbeli gépből álló harci repülőgépállományt rendszeresítenek.

Amerikában a pilótaképzésre is igen nagy figyelmet fordítanak. 1939 elején az Egyesült Államokban 24.443 repülőgépvezető volt, de a kiképzést, még fokozni akarják és 1941 végéig nem kevesebb, mint 70.000 pilóta kiképzését tervezik.

CORSO mozgó
CSAK CSÜTÖRTÖKÖN!

Oronavirágzás

JEANETTE MACDONALD
és
NELSON EDDY-vel
a főszerepben

100% németül beszélő film. — Szenzációs
Paramount-híradó premier. — Délután 3
órákor 17 leies helyárak

Legközelebb műsorra kerül:

Kuckleberry
finn kalandjai

a főszerepben MICKEY ROONEY-vel

Szédítő számóriások

magyarázzák meg, hogy miért van csend a nyugati fronton

A nyugati háború legfeltűnőbb jelensége, hogy a két szemben álló hatalmi csoport eddig még kíséreltet se tett a komolyabb harc megkezdésére. Végzet-szerű, ijesztő csend előzi meg a világtörténelem legnagyobb arányúnak ígérkező összecsapását. Hogy elkövetkezik-e ez az összecsapás, vagy sem, azt megközelítően se lehet tudni, csak az bizonyos hogy a harc akármikor is kezdődjék, — a csapatok létszáma már aligha lesz nagyobb. Az eddig elmúlt öt és félhónap alatt az ellenfelek szinte zavartalanul felvonultatták egész emberanyagukat.

A nyugati hatalmak és a németek összesen körülbelül nyolc-tízmillió embert szállítottak eddig a hadszínterekre.

Ha ez az embertömeg, minden felszerelés nélkül utazott, akkor is kétszázötvenezer kocsi és ötezer mozdonyra volt szükség. De az anyagi szállítások ennek hátrán az ötszörösére tehető.

Az ágyúk, gépkatapulták, a lovak és azok takarmány szükséglete, továbbá a benzin- és élelmiszer-szállítások az első hat hétben

legalább másfélmillió kocsit és harmincezer mozdonyt vettek volna igénybe, ha ez a szállítás csak vonaton történt volna

Azonban fel kell tenni, hogy mind az emberanyag, mind a hadfelszerelés felerészben került ki vasúton a Maginot- és Siegfried-vonalba.

A HÁBORU VASUTI FORGALMA

Igy nagyjában, a háború első két hónapjában körülbelül

750.000 vagon, 15.000 mozdony és 1.250.000 tehérgépkocsi fordult meg a francia és a német határ mentén.

Csak elgondolni is nehéz, hogy ezt a nagy forgalmat miként tudták lebonyolítani, ezalatt a rövid idő alatt. A vonatok és a teherautók javarészt csak éjjel közlekedhettek és akkor is öt-kilométeres óránkénti átlagsebességgel. De a szállítási bonyodalmaknál azt is figyelembe kell venni, hogy például a gyáripárnak mind a két oldalon át kellett esnie az első háborús hetek nehézségein. Időbe tellett, amíg az egész ipart átállították hadiiparra.

A világháború a maihoz képest felkészületlenül és gyermekes elgondolások alapján indult. A hadvezetések nem számoltak avval, hogy a háború hat hónapnál tovább tarthat. Ezért az ipar nem tartották a hadsereg szervezésének. Itt is ott is bevonultatták a szakképzett munkásokat és kivitték a harctérre őket. Most azonban a multakon tapasztalva idejében gondoskodtak arról, hogy ilyen hiba ne történjék.

MINDEN VAS ÉS ACEL A FRONTRA VÁNDOROL

Ma bátran állíthatjuk, hogy valamennyi ország nagyipara, bányája egyre fokozódó üzemmél dolgozik. Szakértők számítása alapján a hadianyaggyártás a háború kitörésekor ötször nagyobb méretekre emelkedett, mint amilyen fokon állt 1918-ban, amikor a háborút abbahagyták.

A hadban álló felek gyáripárainak versenye körülbelül egy évig fokozódik, ugrásszerűen. De egy év múltán ez a nagy termelés éppúgy a nyugati hatalmaknál, mint Németországban hónapról-hónapra csökken majd, még pedig azért, mert

a világ összes vas-, fém- és szénbányái nem tudnak már annyit szállítani, mint a mennyit az ily hatalmasan felfokozott üzemek igényelnek.

Lényegében tehát egy év múlva a föld minden kibányászott vas- és acéljából már ágyú, vagy golyó lesz.

Mielőtt a háború kitört, egy francia generális azt mondta, hogy a világháborúban minden négyzetkilométerre jutott egy gránát, most pedig minden négyzetméter megkapja a maga lövedékét. Szép jóslat! Ha ez a francia tábornok nem nagyolt és a szemközt álló ellenfelek a nyugati fronton minden négyzetméterre egy gránátot számítanak, akkor mind a franciáknak, mind a németeknek 174 milliárd ágyúgolyót kellene beszerezniük, a kilenccentiméteres kisebb fajtából. De ha csak a tizedét vesszük, akkor is tisztán lövedékben a két front mögött 698 milliárd kilogram acél volna felraktározva! Amikor a Maginot-, vagy Siegfried-vonal áttöréséről komolyan beszélnek, ilyen csillagászati számokat írnak a papírra a szakértők.

HÁNY ÁGYÚCSŐRE VAN SZÜKSÉG?...

Itt csak kóstolónak adtuk a kisebbfajta golyók acélszükségletét, amelyekben ráadásul nikkel

és króm is van, éppúgy, mint az ágyúcsövekben. Ezeket a golyókat ki is kell löni s aki ráér, könnyen kiszámíthatja, hogy ennek az irdatlan mennyiségű golyónak kilövésére hány ágyúcsőre van szükség. Egy kilenccentiméteres átmérőjű ágyú átlag tizen-négyezer lövést tud leadni s minél nagyobb a kalibere, annál kevesebbet. Mert az acélban levő króm kiég. Például a negyvenkétszövméteres hosszúcsövű ágyúból már

csak harmincöt lövést lehet adni és azután csövet kell cserélni.

Az ágyúkba beépített fémmennyiséget átlag másfél tonnával számítjuk. És ezekben a számokban még nincsenek benn a vashuzalok, tankcsapdák, erődítmenyberendezések, továbbá a tiz- és tizezernyi repülőgépek fémalkatrészei.

Ugyancsak még hozzávetőlegesen sem lehet kiszámítani a puskák és gépfegyverek milliósok számát, amelyekben szintén acél és mindennemű egyéb fém van.

Ebből csak egy bizonyos mennyiség volt a háború kitörésekor készen, a többit most gyártják és főleg szállítják. Ez pedig időbe telik.

FLAVISAN
CUKORKA MEGVÉD.

GRIPPE, HULES, FERTŐZŐ
BETEGSÉGEKTŐL

Ha ezeket az adatokat csak egy kissé is átgondoljuk, az öt és félhónapi csend a nyugati fronton szinte napoknak látszik.

Mécs Alajos

Megállapították a Resita vállalat magánvádlói jogosultságát az Auschnitt- perben

Djuvara volt igazságügyminiszter a közvagyon védelméről szóló törvény alkotója, Auschnitt védője szerinti védelem nem követelt el devizakihágást

Bucurestiből jelentik: Az Auschnitt-bünper harmadik tárgyalási napja.

Mint emlékeztetés, a fő tárgyalás második napján Auschnitt elismerte, hogy a nyomozás során egy aktatáskában talált nagyszegű devizák az ő tulajdonát képezték. Ennek következtében a vádhatóság képviselője a tárgyaláson közölte, hogy a közvagyonról szóló törvény első szakasza értelmében újabb vádat emel Max Auschnitt ellen, aki a bejelentetlen devizákkal a közvagyonot is megkárosította. Ugy ez ellen, mint amiatt, hogy a Resitanak nincsen joga magánvádlóként szerepelni, a védelem pergátló kifogással élt. Ezeket a pergátló kifogásokat a per harmadik napján, külön délelőtti tárgyalás során vitatták meg. Ez alkalommal azonban csak a Resita magánvádlói szerepével foglalkoztak. A bíróság a délutáni tárgyalás megkezdésekor hirdette ki erre vonatkozó határozatát,

megállapítva, hogy a Resita a tárgyaláson mint magánvádló szerepelhet.

A másik pergátló kifogás letárgyalása délután 4 órakor kezdődött. A védelem részéről elsőnek Melinte ügyvéd beszélt, aki rámutatott arra, hogy a büntető perrendtartás 294-ik paragrafusában az ügyész a tárgyaláson a vádlott ellen csak akkor terjesztheti ki a vádiratot, ha a tárgyaláson elhangzott vállomásokból újabb bűntények derülnek ki. A jelen esetben viszont olyan ténykedés miatt emeltek újabb vádat, amely már a vizsgálat során is jólismert volt

és az eredeti vádiratban nem is fordul elő. Ami a közvagyon védelméről szóló törvény megsértését illeti, a jelen esetben ez sem helytálló. Hogy ennek a törvénynek alapján járjanak el valaki ellen, feltétlenül szükséges, hogy az államvagyonot károsodás érje és nem elegendő csupán az, hogy az állam érdekeinek esetleges sérelme szolgáltassa az okot.

A védő szavaira Banescu ügyész válaszolt, aki a bíróságtól mindkét pergátló kifogás elutasítását kérte. Ezután Valentin Georgescu ügyvéd, a Banca Nationala jogi képviselője beszélt és hangoztatta, hogy már több bírói fórum megállapította, hogy hasonló deviza ügyekben a közvagyonról szóló törvény igenis alkalmazható. Ilyen körülmények között a maga részéről szintén a pergátló kifogás elutasítását kéri.

Nagy érdeklődéssel figyelte a tárgyalás közönsége Djuvara volt igazságügyminiszter, Max Auschnitt egyik védőjének, felszólalását.

— A közvagyon védelméről szóló törvény boldogtalan szülőapja — mondotta a volt miniszter — éppen én vagyok, aki azt, igazságügyminiszterségem alatt szerkesztettem, továbbá Benteoiu volt miniszter társam, aki a mostani perben ellenfelem.

Benteoiu itt közbeszólt: Én csupán a születésnő szerepét játszottam, az apa azonban Ön volt...

— Mondom, boldogtalan apja én voltam — folytatta Djuvara, — mert egy rendes gyermeket hoztam és amikor nevelésre az igazságügyi fórumoknak átadtam, torzszülött lett belőle. Az eredeti elképzelést elferdítették és a bíróságok nagyon is eltértek a tulajdonképpeni tárgytól. A devizatörvény elleni kihágások nem tartoznak a közvagyon védelméről szóló törvény hatáskörébe. A devizák nem képezik az állam vagyonát, mert az állam nem tesz egyebet, mint szabályozza ezeknek forgalmát. Amikor a Banca Nationalának devizát adok el, azért pénzt kapok, míg ha vásárolok, úgy fizetnem kell. Tehát, ha nem adok el devizát, semmiféle kárt sem okozok a közvagyonnak. Ezek a devizák tulajdonképpen a Banca Nationalaé. Ez szükség esetén az államnak adhatja, azonban semilyen körülmények között sem képezi az állam tulajdonát.

Végül a magánvádló részéről Benteoiu volt miniszter ismertette álláspontját és többi társához hasonlóan a védelem kifogásainak elutasítását javasolta.

CAPITOL MA A POLLO

A KANADAI BRIGÁD

Szenzációs színesfilm érdekesítő cselekménnyel. A főszerepekben: Dick Foran, Gloria Dickson, Gale Page

A sivatag éneke

Nagy német énekes film. A főszerepekben: ZARAH LEANDER és GUSZTAV KNUTH

= HIREK =

MEGJELENÉS

Minden napon a vasárnapokat és ünnepnapokat követő napok kivételével.

ELŐFIZETÉSI ARAK:

BELFÖLDÖN:

Magánosoknak egy hónapra 70, negyedévre 200, félévre 400, egész évre 800 lei. Házhoz való kézbesítésért külön havi tíz lei. Nyugdíjasoknak, közalkalmazottaknak egy hónapra 60, negyedévre 180, félévre 350, egész évre 700 lei. Házhoz való kézbesítésért külön havi tíz lei. Hatóságoknak, közhivataloknak és közüzemeknek, gyáraknak és vállalatoknak egy évre 1.200 lei kézbesítéssel együtt.

KÜLFÖLDÖN

Egy hónapra 120, negyedévre 350, félévre 700, egész évre 1.400 lei.

TELEFON

18—10 és este 9 óra után 28—15.

SZERKESZTŐ:

Vuchetich Endre dr.

ANGINA PECTORIS...

Még halk a lépés körülöttem,
de már érzem, hogy visszajöttem.
Bágyadtan. Túl a harcokon.

A tulsó Partról hoztak vissza.
Szemem megtört. De mohón issza
a Fényt a kedves arcokon.

Tegnap: mosolygó ember voltam.
Ma összetörtém. Majdnem holtan.
Oly hirtelen jött az egész...

Fáradtan sirt bennem egy ének...
Csodálkozom: még mindig élek?
A szemem lecsukom. Nehéz.

Félálomszerű zsidbadtságban
megmosolygom most magamat.
A Hítem. Álom... Akarásom...

Miért minden? Az idegtépés...
A tulsó Part: oly rövid lépés...
A könnyem hullott és daloltam...

Ki fogja tudni, hogy ki voltam?

URMÉNYI BANETH IBI

Sí-felszerelések
cipők és az összes téli sportcikk új
modellekben!

KECSKEMÉTI
T E M E S V Á R, I.

— Az angol király özvegye a front első vonalában harcol. Londonból jelentik: A glouches-teri herceg, VI. György király fivére, aki őrnagy rangban teljesít szolgálatot a nyugati fronton, arra kérte a hadvezetőséget, hogy az első vonalba mehessen és ott teljesíthessen szolgálatot. Annak ellenére, hogy ezen a frontszakaszon a német tüzérség erősen tevékeny, a herceget nem lehetett szándékáról lebeszélni.

— Olasz kereskedelmi küldöttség érkezik Bucarestbe. Rómából jelentik: A Stefani-ügynökség jelenti: Olasz kereskedelmi delegáció indul néhány napon belül Bucarestbe, hogy tárgyalásokat folytasson az olasz-román kereskedelmi összeköttetés kimélyítésére. (Rador.)

— Súlyos vasúti szerencsétlenség. Bucarestből jelentik: Vintul de Jos és Sipots állomás között egy 25 vagonból álló vonat kisiklott. Kétven meghaltak, négyen megsebesültek. A szerencsétlenséget a személyzet hanyagsága okozta. (Rador.)

— A pénzügyminiszter Szófiába utazott. Bucarestből jelentik: Constantinescu Mitita pénzügyminiszter tegnap Szófiába utazott, hogy visszaadja Boiloff bolgár pénzügyminiszternek 1938. novemberében tett látogatását. (Rador.)

— Nagy árvizek Törökországban. Istanbulból jelentik: Az utóbbi napok hatalmas esőzései következtében Szmirna környékén nagy árvizek keletkeztek. Tráciában az Ergemi folyó kiöntött és nagy károkat okozott. Az árvíznek halálos áldozatai is vannak. (Rador.)

— Titokzatos támadás egy angol erőd ellen. Dublinból jelentik: A Forth Templebreedy-i incidenssel kapcsolatban a kormány tegnap este a következő hivatalos jelentést adta ki: Éjjel egy óra 30 perckor három egyén közeledett az erődzóna felé. Az őrtálló katonák megállásra szólították fel őket, mire a három egyén rálőtt az őrré, aki a karján könnyebben megsebesült. Az őrs viszonzta a tüzelést, de a támadók az éjszaka sötétjében eltűntek és még nem lehetett őket elfogni. (Rador.)

— Lindbergh súlyosan elítéli az európai háborút. Newyorkból jelentik: Lindbergh ezredes nyilatkozatot tett és rosszaló véleményét fejezte ki az európai háború további folytatása miatt. mert az a civilizáció katasztrófáját vonhatja maga után. A világhírű repülő felhívást intézett az Egyesült Államokhoz, hogy tartsa távol magát a konfliktustól, hogy a háború utáni építő munkához hozzájárulhasson. (Rador.)

— Demokrata-párti győzelem Washingtonban. Newyorkból jelentik: Walter Lynch, a demokrata-párt jelöltjét, a newyorki 22-ik kerületben 6235 szavazattal megválasztották képviselővé, míg a republikánus ellenjelölt 830 szavazatot kapott. (Rador.)

— Tiltakozó jegyzék a lengyelországi népszámlálás miatt. Párisból jelentik: A lengyel külügyi megbízott tiltakozó jegyzéket nyújtott át a francia kormánynak amiatt, hogy a szovjet hatóságok a lengyel köztársaság területén a nemzetközi jogok és szokások megsértésével népszámlálást tartottak a 18—50 éves férfiak között és a nőket ápolói kurzusra osztották be. (Rador.)

— Emigráns orosz herceg rejtélyes halála. Iasiból jelentik: A Str. Moldovei 36. számú házban nyomorúságos ágyon egy ismeretlen egyén holttestét találták meg. A holttestet felboncolták és megállapították, hogy mérgezés okozta halálát. Az ismeretlenről a szomszédok azt állítják, hogy a forradalom idején elmenekült orosz herceg volt. Vizsgálat indult meg annak megállapítására, hogy bűntény, vagy öngyilkosság történt-e. (Rador.)

— Vonatkisiklás Focsanai állomásán. Focsaniból jelentik: Tegnap este 9 órakor a Ploesti felől érkező személyvonat az állomás kijárati vágányán kisiklott. Öt kocsi összetört. Négy utas súlyos sérüléseket szenvedett. Többen könnyebben megsérült. A kár 1 millió lei. (Rador.)

— Schullenberg német nagykövet visszatért Moszkvába. Moszkvából jelentik: Gróf Schullenberg német nagykövet többhetes németországi tartózkodása után tegnap este visszatért Moszkvába. (Rador.)

— Litvánia ütköző állam lesz Németország és a Szovjet között. Kopenhágából jelentik: Ideérkezett hírek szerint Göring tábornagy hosszabb kihallgatáson fogadta a berlini litván követet. Litván politikai körökben a kihallgatás nagy figyelmet keltett, mert meg vannak győződve arról, hogy a tanácskozásnak politikai jellege van. Litvánia az egyetlen balti állam, amelyben Németország nem adta fel a pozícióját, sőt az ottani németeket sem telepítették haza. Kaunasi beavatott körök tudomása szerint Berlin és Moszkva megegyeztek abban, hogy Litvánia ütköző állam lesz a két nagyhatalom között.

— Magyarország rokonszerve a finnek mellett. Budapestről jelentik: A magyar fővárosban hétfőn este hangversenyt rendeztek a finn Vörös Kereszt javára. A hangversenyről a „8 Órai Újság” azt írja, hogy a finn zene nemcsak könnyeket csalt a hallgatóság szemébe, hanem ugyanakkor ökölbe szorította a magyar közönség kezét. Egész Magyarország a testvéri Finnország mellett áll, amelynek hősi harca csodálatba ejti. (Rador.)

— Születések. Az anyakönyvi hivatalban a következő gyermekek születését jelentették be: Boncescu Grigore, Amzulescu Dumitru, Weber Dieter Mátyás Siegmár, Somlyai Róbert Viktor, Groszinger János.

GYÓGYSZERTÁRAK ÉJSZAKAI SZOLGÁLATA

Usütörtökön, február 22-én a következő gyógyszertárak tartanak éjszakai szolgálatot:

Belvárosban a Sft. Ioan uccában levő Irgalmasok gyógyszertára.

Gyárvárosban a Badea Cartan téren levő Marsallts gyógyszertár és a Stefan cel Mare uccában levő Zeiner gyógyszertár.

Erzsébetvárosban az Axente Sever téren levő Roxin gyógyszertár.

Józsefvárosban a Vacarescu uccában levő Braum gyógyszertár.

Mehalában a Corvin gyógyszertár, Ujkisodán

A képviselő aranyát ér

Mulatságos történet keretében írja meg a Daily Mail, hogy Erith angol kis város hogyan kapott szenet a nagy szénhiány idejében. A leghidegebb napokban, amikor a lakosság fele hideg lakásban dödörgött és az üzemek is szénhiányban szenvedtek, a város polgármesterének nagyszerű ötlete támadt. Felkereste Mrs. Adamsont, a kerület női képviselőjét és kérte, hogy a minisztériumban közvetítsen és szerezzen számukra minél előbb szenet.

Mrs. Adamson meghallgatta Erith polgármesterének kérését és azonnal felkereste a bányaiügyi minisztert. A bányaiügyi miniszter udvarias ember volt és természetesen azonnal ülőhellyel kínálta meg a képviselőt. De amikor meghallotta a kérését, szigorú arcot öltött és kijelentette, hogy egyelőre semmit sem tehet az ügyben, mert nem rendelkezik fölszelegesszennel.

— Miniszter úr, vegye tudomásul, hogy addig nem kelek fel erről a székről, amíg nem intézkedik, hogy Erithnek azonnal szállítsanak szenet, — szólalt meg hirtelen erőlyes hangon a képviselő.

A miniszter csendes meglepetéssel szemlélte Mrs. Adamsont, kicsit gondolkodott és azután azonnal intézkedett, mert két nappal később száz tonna szén érkezett Erith városka állomására és azóta is naponta 150 tonna szén érkezik. Az eset óta Angliában nem akad polgár, aki ne adná le szavazatát szívesen a női képviselőre.

(—) A vármegyei iskolák költségvetése az 1939—1940 esztendőre 6.888.605 lei, amelyből 1940 február 1-ig 2.391.287 lei folyt be. Kiadtak 1.714.481 leit. Rendelkezésre áll még a beszédett összegből 676.816 lei. A főbb kiadások ezek voltak: iskolák építésére 795.500 lei, háztartási iskolák támogatása 94.963 lei, szegény tanulók segélyezése 2045 lei, fűtés és világítás 31.538 lei, kölcsönök iskolák építéséhez 150.000 lei, napidíjak 2060 lei, ellenőrző közegek díjai 48.000 lei, személyzeti fizetések 182.000 lei, iskolaszerek 36.735 lei, szegény tanítók segélyezése 20.000 lei, kulturális propaganda 6000 lei, telefon 19.372 lei, az ellenőrző közegek vasúti jegyei 20.000 lei, autóvásárlás és fenntartás 193.917 lei, irodafenntartás 15.550 lei.

— Sok és főleg zsíros étel elfogyasztása után igyék legkésőbb másnap reggel éhgyomorral egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet, mert az a gyomrot és a beleket alaposan kitisztítja és az emésztés további folyamát határozottan előmozdítja. Kérdezze meg orvosát.

(—) A faipari munkaadók céhének bálja február 24-én, szombaton este lesz a Kultúrpalota termében. Az érdeklődés olyan nagy, hogy a régi céhek hagyományait felelevenítő mulatság egyike lesz a legsikerültebb báli szórakozásoknak. A körültekintő rendezőség, amelynek munkájában Dóra János is nagy odaadással vesz részt, mindent elkövet, hogy a szépségversennyel egybekötött mulatság úgy erkölcsileg, mint anyagilag is meghozza az eredményt.

(—) Elhalasztott kettős papszentelés. Pázmán Péter és Lehnert Ágoston végzett teológusoknak a fratellai templomban február 25-re tervezett felszentelése a nagy hidegre való tekintettel elmarad. Pacha Ágoston megyés püspök a kettős papszentelést március 10-én tartja a fratellai pléniatemplomban.

(—) Halálozások. Meghaltak: Theisz Anna született Helf ötvenhárom éves, Cidichin Ana született Cosar nyolcvanhárom éves, Fászkerti Etelka Lujza Mária, született Martonossy hatvannégy éves, Lupulescu Ioan hatvankilenc éves nyugdíjas, Berderici Mihai harmincnégy éves, Halinka János huszonnyolc éves, Radulescu Gheorghe huszonegy éves.

(—) A világnézet előadások befejezése. A Katolikus Női Misszió által rendezett világnézet előadások sorozata a negyedik kerületi katolikus fiúiskola nagytermében véget ér. Utolsóként Csipán Chrislog dr. ferencrendi pater, ardeali teológiai tanár tart ma, csütörtökön este előadást „Az új középkor” címen. A kiváló képzettségű hitszónok előadása iránt ugyancsak élénk érdeklődés nyilvánul meg.

Mozi

MŰSOR:

Csütörtök, február 22.

APOLLÓ: A sivatag éneke (német film.)
CAPITOL: Kanadai brigád (angol film.)
CORSO: Orgonavirágzás (angol film.)
SCALA: Varieté (német film.)

**A TITKOS SAJTÓKÖZLEMÉNYEK EL-
LENI TÖRVÉNYRENDELET INDOKOLÁSA.**
Bucurestiből írják: A Monitorul Oficialban meg-
jelent rendelet törvény szigorú büntetést ír elő
mindazokra, akik a cenzurahivatal előzetes lát-
tamozása nélkül sajtótermékek, illetve kézzel,
vagy géppel írott közlemények előállításában és
terjesztésében részt vesznek. A rendelet törvény
szerint a nyíltan megjelenő sajtótermékek az
ostromállapot folytán előzetes cenzura alá es-
nek. Ennek ellenére akadnak egyesek Romániá-
ban is, mint általában a világ minden államá-
ban, akik titkos hírterjesztésre vetemednek és
olyan eszméket kolportálnak, amelyek ellentét-
ben állanak az állampolitika vezető elveivel és
alkotmányos rendszerével. Ilyen módon zavaro-
kat kelthetnek, amint hogy ez is a céljuk. Kö-
vetkezésképpen külön törvényre volt szükség, a
mely megakadályozza ezeket a kísérleteket és
példás büntetéssel sújtja a bűnösöket.

— Roosevelt tájékozódott a Panama-csatorna
védelméről. Washingtonból jelentik: Roosevelt el-
nök hajókorútja során kedden a costarical partok
mentén húzódnó halászati övet látogatta meg és ott
részletesen tájékozódott a Panama-csatorna tengeri
védelméről.

— Tizezer litván zsidó vándorolhat Palesztí-
nába. Kaunasból jelentik: A litván kormány értesít-
tette a Vlnában lakó zsidókat, hogy ennek az év-
nek a folyamán 10 ezer litvániai zsidó vándorolhat
ki Palesztinába.

— Romániából Algirba ment 250 lengyel me-
nekült. Bucurestiből jelentik: Kedden reggel indult
el a fővárosból egy száz nőből és 150 gyermekből
álló lengyel menekült csoport Algirba. A lengyel
nők nevében Bogdanovic asszony beszélt, aki saj-
nátát fejezte ki afőlé, hogy a vendégszerető Rom-
ániát elhagyják. A lengyel menekültügyi bizottság
névében Arcisewsky, a lengyel kormány delegátusa
beszélt.

— Leégett egy kórház. Kaunasból jelentik: A
Ponewys városban lévő kórház kedden este kigyul-
adt. A kórházban lévő 300 beteget sikerült isko-
lákban elhelyezni. Az épület a lángok martalékává
vált.

— A népviselet a kisebbségi egyesületek tánc-
mulatságain. Clujról jelentik: A Magyar Népkö-
zösség nemrégiben a kisebbségi miniszter tudomásá-
ra hozta, hogy a hatóságok egy táncmulatságot csak
azzal a feltétellel engedélyeznek, hogyha a részt-
vevők nem népviseletben jelennek meg. A beadvány-
ra a kisebbségi minisztérium 0250—940. szám alatt
a következő választ adta: „Elnök Ur! 138—940.
szám alatt iktatott kérésére válaszképpen a követ-
kezőket közöljük: A nemzetvédelmi minisztérium
tudomásunkra hozta, hogy rendeletet adott ki, hogy
a jövőben, amikor különféle kisebbségi egyesületek-
nek helyiségeiben tartandó bálókra, mulatságokra
stb. engedélyeket adnak ki, ne éljenek megszigorít-
ásokkal a nemzeti ruhák viselése tekintetében.”

— Az olasz népviselet miniszter Belgrád-
ban. Belgrádból jelentik: Bottai olasz népvise-
letügyi miniszter ma Belgrádba érkezett az ite-
neni olasz kultúrintézet megnyitására. A belgrá-
di pályaudvaron Bottai Maximovic jugoszláv
miniszter fogadta több magasrangú tisztviselő
kíséretében. Az olasz miniszter két napig tar-
tozkodik Belgrádban. Szerdán délután látogatást
tesz Cvetkovics jugoszláv miniszterelnöknel és
Maximovic kultuszminiszternel, csütörtökön
fogadja az olasz kolónia tagjait, majd délelőn ki-
hallgatáson jelenik meg Pál jugoszláv kormány-
zóhercegnél. Csütörtökön Bottai elhagyja Bel-
grádot, ahonnan Zágrábba utazik, ahol szintén
részt vesz az ottani olasz kultúrintézet megnyi-
tásán. (Rador.)

— Belehalt sérüléseibe a súlyosan összevert bu-
dapesti úriasszony. Budapestről jelentik: Hetfőn
este ismeretlen tettes behatolt özvegy Demeczky
Károlyné budapesti úriasszony villájába, ahol az
úriasszonyt véresre verte és amikor az eszméletét
az úriasszony elvesztette, a merénylő feldúlta a lakást,
majd anélkül, hogy bármit is magához vett volna,
elmenekült. Az úriasszonyt rendkívül súlyos állapotban
egyik kórházba szállították. A rendőrség a merény-
let gyanújával az úriasszony egyetlen fiát, Demeczky
Sándor budapesti festőművészt őrizetbe vette, mert
kiderült róla, hogy egy rabiátus ember, aki annak
idején apját is több ízben megverte, sőt anyjára is
kezet emelt már. Az úriasszony szerdára virradó éjjel
belehalt sérüléseibe anélkül, hogy ki lehetett volna
hallgatni. Demeczky Sándor kétségbeesetten hangoz-
tatja ártatlanságát és azt állítja, hogy semmi köze
nincs a merénylőnek, amit csakis idegen ember kö-
vetthetett el.

— Szakácsművészeti kiállítás. A Katolikus
Leányegylet elisabetavárosi tagozata vasárnap, feb-
ruár 25-én a plébániaépület alagsorában szakács-
művészeti kiállítást rendez. A bemutatásra kerülő
ételeket és süteményeket, amelyekből a közönség
még nézegethet áron fogyaszthat, a leányok maguk ké-
szítik. A kiállítás délelőtt tíz órakor nyílik meg.

Borzalmas hideg dühöng Magyarországon

Több ember megfagyott

Budapestről jelentik: Magyarországot ked-
den este újabb fagyhullám érte el. Az újabb
erős lehülést fürgeteges hóviharok kísérték,
főként a Dunántúlon és az északi megyékben.
Zalaegerszeg, Nagykanizsa és Szombathely
kedd óta teljesen el van zárva a világtól.

A sátoraljujhelyi Hangya szövetkezet sofőrje
és kísérője holtra fagyott. Eltűnt a hóviharban
egy Hangya-szövetkezeti tisztviselő is. Kisbér
bírája egy ökrös szekéren halálra fagyott. Lévai
jelentés szerint a környékbeli erdőségeken az
özekek, szarvasok, fácánok tömegei fagytak meg.

— Csak személyazonosság igazolása után lehet
igénybe venni a vasúti kedvezményeket. Bucuresti-
ből jelentik: Mint ismeretes, az államvasutak igaz-
gatósága a fürdő és üdülők helyek látogatására nyuj-
tott menetdíjkedvezmények igénybe vétele körül
meghonosult különböző visszaélések kiküszöbölése
céljából bevezette a személyazonosság igazolására
szolgáló borítékrendszert. Az újítás, amint vasúti
vezetőkörökben mondják, elsőrendűen bevált. A ta-
pasztalatokon okulva, a vasútigazgatóság elhatároz-
ta, hogy a borítékrendszert az egyéb természetű
kedvezményekre is bevezeti. A jövőben a kongressz-
usokra, kiállításokra és mintavásárokat nyújtott
menetjegykedvezményeket csak a személyazonossá-
got igazoló borítékok megváltása mellett lehet igény-
bevenni. A borítékokat a jogosított menetjegyirodák-
ban, a vasútállomási tudakozó irodákban (biro de
informatii), vasúti vendéglőkben és az állomások
portásainál, kisebb állomásokon pedig a jegypénz-
tárnál lehet beszerezni. Az utas a boríték őrlejtésére
ráírja a nevét, személyazonosságát igazolványának a
számát és a rendeltetési vasútállomást. A borítékok
ára: I. osztályú utazásra 30 lei, II. 20 lei, III. 10 lei.
Az újítás ez év március 15-én lép életbe.

— Elbocsátott tanítók. Az iskolából való in-
dokolatlan elmaradás miatt a következő tanítókat
mozdították el állásukból: Ostrovan Hortensie Ma-
cirova (Severin), Teodorescu Angela Carunari (Ca-
ras), Muntean Maria Ciungani (Hunedoara), Av-
ram Ana Dud (Arad), Popescu Dumitru Draut
(Arad), Huniade Stefania Moldova-noua (Caras)
és Lucabic Ioan Jabalcea (Caras).

— Az élelmezési céh könnyítéseket kér a mi-
nisztériumtól. A királyi helytartóság területén meg-
alakult élelmezési céh az ország többi hasonló szak-
mai céheivel együtt a földművelésügyi minisztérium-
hoz fordult. A céhek ugyanis tudomást szereztek ar-
ról, hogy a minisztérium új lisztregisztrert vezetett
be és a kenyérbélegek használatánál is módosítá-
sokat rendelt el. Erre való tekintettel az élelmezési
céhek beadványa azt kéri, hogy ezen újítások al-
kalmazásától egyelőre tekintsenek el, a regiszterek
vezetésétől pedig további intézkedésig a pékeket
mentsék fel.

— Ismeretlen fiatalember holttestét fogták
ki a Begából. Tegnap délután a Bratianu uccai híd
közeli részén kifogták a Begából egy harminc-harminc-
öt év körüli fiatalember erősen oszlásnak indult
holttestét. A fiatalemberen spárgával átkötött hócipő
és szegényes ruházat volt, amelynek zsebeiben sze-
mélyazonossági iratokat nem találtak. A zsebből
csupán egy pénzdarca került elő, amelyben húsz lei
volt. A holttestet a hatóságok intézkedésére a IV.
kerületi temető halottasházába szállították.

Oroszországban csökkentik a válások számát

Az amszterdami „Telegraaf” moszkvai értesü-
lése szerint a szovjet hatóságok csökkenteni akar-
ják a túlságosan megszorított válások számát.
Eddig az volt a helyzet, hogy egyszerűen meg kel-
lett jelenni az illetékes hivatalnál és néhány rubel
lefizetése ellenében már ki is szolgáltatták a válás-
ról szóló okiratot. A legújabb intézkedések most
azt célozzák, hogy a házasságkötések számát emel-
jék, míg a válásokét csökkentik. Ennélfogva a
jövőben a házasságkötés illetéke 3 rubel, a válásé
azonban 50 rubelt fog kitenni. Ez utóbbi összeg
azonban progresszíven emelkedik és csak az első
válásnál tesz ki 50 rubelt, míg a második válás 150,
a harmadik már 300 rubelbe kerül.

A rendetlen ember halála

Írta: HUNYADY SANDOR

Nézem a háztetőkön a vastag havat, amely még
mindig nem akar olvadni és eszembe jut róla egy
régii történet, amelyben szerepe van a hóknak.

A mese hőse egy borkereskedő. Ez a borkeres-
kedő Ardealban élt és lehetett benne egy csomó ör-
mény vér; olyan színes volt, piros-fekete, szőrös, kö-
vér, hatalmas, jókedvű, rendetlen. Kidüllesztette a
pocakját, a mellénye és a nadrágja közt mindig ki-
lástzott az inge. Evett, ivott, szivarozott, pedig
olyan nehéz lélekzete volt már, hogy a pusztaság lé-
legzetével kifújta a sőt, meg a paprikát, ha vélet-
lenül eléje tették a tartót az asztalon.

A háziorvosa figyelmeztette is, hogy vigyázzon
magára, mert megüti egyszer a guta.

— Biztosan megüti?! — kérdezte a nagy, pi-
ros ember, kíváncsian felvonva kefének beillő szem-
öldökét.

— Nem egész biztos, de nagyon könnyen meg-
lehet! — fenyegette a doktor.

— Mégis, mennyi a percent, hogy megüti? —
firtatta a vérmes férfiú.

— Há, vagy ötven százalék! — mondta a dok-
tor, hogy megijessze.

De az örmény nem ijedt meg. Fölhangzott har-
sány kacagása, mint a lönyerítés:

— Csak ötven percent?! Nahát ezt a partit
megjászom, doktorkám! Megéri! Meg aztán szí-
vesebben is halok belé a sörbe, pörköltbe, média szí-
varba, mint valami orvosságsgazu betegségbe!... A
családom pedig ne emlegesse, doktor úr! Nem ha-
gyok én magam után bőgő özvegyet, jajgató árvá-
kat! A pénzem itt marad nekik! Arany óralancot
viselhet mindenki, aki nekem a rokonom volt!

Nem is spórolt a gyertyájával a beteg, fogyasz-
totta a lángját, ahogy lehetett. Az a fajta ember
volt, aki mindenünne elkésik, mert mindig nagyon
jól érezte magát az azelőtti helyén. Elkésített otthon
az ebédéről, az ebédelőtől, vendéglői sörözés miatt,
a vacsoráról a kaszinó miatt. A kaszinóban megvá-
ratta a tarokkpartiját, mert alig tudták fölkelteni
otthon az ebédutáni álmából. Reghinul Sasesc-ben
megesipte a kaszírno állát:

— Ne haragudjék Erzsike, hogy egy napot kés-
tem! Gyönyörű ferblibe estem belé Marosvásárhe-
lyen, nem volt szívem otthagyni!

Szerette a mesterségét, hogy annyit kellett
utazni. Szeretett vonaton ülni, ismerkedni, látni,
hallani, barátkozni. Tizenöt erdélyi város szállodá-
jában fogadták úgy, mintha hazatérne.

Ugy is halt meg egy napon, messze idegenben,
ahogyan a doktora megjósolta. A kávéházban ült,
a kaszírno trónja alatt. Egyszerre evett, ivott, ci-
gányt hallgatott és udvarolt. A pincér csak any-
nyit látott, hogy a vendég lehajtja bika fejét az
asztalra, mintha aludni akarna, aztán szépen lecsú-
szik a székről és végigcsúszik a borfoltos padlón, akár
a zsák.

Óriási, hangos gyász tört ki odahaza, amikor a
szomorú sürgöny megérkezett. Ó, szegény, hogy olyan
messzi halt meg! Összeült a nagy család, megállá-
pították, hogy mikor legyen a temetés? Kinyomat-
ták a gyászjelentéseket, szóltak a papnak, teleg-
rafáltak a vidéken élő atyafiságnak.

A temetés napján fekete posztóval beszegett
kapu fogadta a barátokat és rokonokat. A hálószobá-
ban ott volt a katafalk. Az udvarra becsörömpölt
az üveges gyászkocsi, a fekete tollbokrétás, ezüst
zablás, hat bánatos lóval.

Minden együtt volt, csak a halott nem érkezett
meg. Itt van a szerepe a hóknak. Eppen tél volt és
Erdélyben a tél nem tréfál. A mostani hó, amely
miatt annyit jajgatott egész Budapest, harmat ah-
hoz a hóhoz képest, ami Ardealban szokott esni,
Ugy volt akkor is. A roppant hó miatt elakadt min-
den vonat. A koporsó megrekedt valahol, lekészte a
csatlakozást. Hiába számították akármilyen bőven
az időt, nem érkezett meg a kifizető napra. A bácsi
meg tudta csinálni, hogy lekészen a saját temetésé-
ről is!

A HÁBORUS BERLIN

Január és február hónap azelőtt Berlinben is a nagy bálók, társadalmi események, farsangi rendezések ideje volt. Ez a társadalmi szezon, amely novemberben vette kezdetét és ilyenkor csúcspontján volt, rendszerint a naptári tavasz beköszöntésével ért véget. Ilyen „gondokkal” ma nincsen bajlódása a berlini polgárnak, de azért a társas életet tovább ápolják, ha mindjárt szerényebb, a háború parancsolta szűkebb keretek között is. A háziasszony az élelmiszer-jegyek bevezetése folytán ma bizonyos megszorításokat kénytelen elviselni és így legfeljebb vacsora utáni teára vagy egy kis csevegésre hívja meg vendégeit. Ezek a megszorítások azonban családi ünnepeken, esküvők, ezüst- és aranylakodalmak alkalmával jelentékenyen enyhülnek.

A birodalom fővárosa egyébként idén is, mint máskor, a havazásban gazdag és kemény tél jegyében áll, de az emberek ezt bizonyos egykedvűséggel veszik tudomásul és jólesően tapasztalják, hogy a napok már észrevehetően meghosszabbodnak. A kemény télnek semmi befolyása nincsen az élénk utcai forgalomra, amely az irdai zárás idejekor lavi-naszzerűen megnő és a rendelkezésre álló közlekedési eszközökre ilyenkor igen nagy szűkség van. Az elsőtétítés következtében nagyobb a balesetek lehetősége, amiért is a Berlin-Schöneberg vasút nagy átszálló pályaudvarán újítást vezettek be. Amikor egy vonat a pályaudvar csarnokába berobog, az S-vonat ajtóit és a felhágók széleit is hirtelen megvilágosodnak egy különleges fény sugárzó készülék által és a vonat elindulásakor ismét elsötétednek. Amennyiben ez az újítás beválik, úgy az összes berlini, földfeletti indóházaknál alkalmazni fogják.

A háború egyébként, az elsőtétítési rendszabályoktól eltekintve, Berlin külső képét nem változtatja meg. Még a múzeumok is éppen úgy nyitva vannak, mint annakelőtte. A legértékesebb és pótolhatatlan tárgyakat ugyan biztonságba helyezték, de ezeket más értékes darabokkal helyettesítették és így a múzeumokban bántó úrt nem lehet látni. A művészet barátja éppen úgy szórakozhatik, mint annakelőtte. A tudományra szomjas ember sem szen-

ved kárt, mert a majdnem három millió kötettel rendelkező állami könyvtár, amely a múzeumok negyedének közvetlen szomszédságában van, szintén rendelkezésre áll. A harminc év előtt létesített reprezentatív épület a széles lépcsőkkel, a magas, tágas termekkel, a 3644 kötetből álló katalógussal, ma már alig felel meg az igényeknek. Német kiadók minden új műve megtalálható itt és ha figyelembe vesszük, hogy évente hatvanezer új kiadvánnyal lehet számolni — ezt a számot a háború sem csökkentette — akkor könnyen érthető, hogy már nely-szűke állt elő. Az állami könyvtár rendkívül értékes tudományos műveket tartalmaz, többek között egy tízezer kötetből álló külön könyvtárt a keleti tudományokról és ismeretekről. A zenei osztály azal dicsekedhetik, hogy tízezer zenei hanglemez van ott felhalmozva, amelyek megfelelő termekben végighallgathatók. Ugyanitt alkalom kínálkozik az utolsó harminc év zenetörténetének áttekintésére, ami zeneiskolai növendékek részére igen nagy értéket jelent. Minden elképzelhető hangszert megfigyelhet, mert nincsen olyan, amelyiknek ne volna hanglemeze. Minden nagy karmester, muzsikus, énekes, az egyházi zene művészei mind megszólalnak a lemezekben, amelyek közül sok rendkívül értékes és amelyeket ma már nem is lehet megrendelni. A film-szlágerek éppen úgy élvezhetőek, de a napi élet legkisebb zaját is híven visszaadják a lemezek. legyen ez a szél zúgása, az eső koppanása, vagy a kutya ugatása. Mindezekről függetlenül a hanglemezeken hatalmas osztály felel a múlt és a jelen nagy politikusainak és hadvezéreinek elhangzott beszédeit is. Históriai dokumentumok ezek, amelyek megőrzik az idők eseményeit az utókor számára.

Kint pedig az Unter den Linden sétányain tovább folyik az élet. Az alkony beálltával ugyan sötétség borítja most a régi, évszázados fákat, de a berlini polgár tudja, hogy egy napon majd ismét kigyúlnak a fények és ezért nem is bántja a mostani sötétség.

(d. d.)

Carmen Sylva poétikus gondolatait Lehár Ferenc megzenésíti

Lehár Ferencről csak a napokban emlékeztek meg, amikor a budapesti hangversenyzenekar élén, legszebb műveiből részleteket vezényelt a világhírű mester. Ischlben uccát is neveztek el róla és az ősz zeneszerző pompás alkotásaival kiérdemelte, hogy még életében a halhatatlanság glóriája jusson osztályrészül. A világ bármely zenei centruma örömmel a magáénak vallaná az operettzene koronázatlan fejedelmét. Nemcsak magyar, hanem szláv, olasz, német, angol, sőt kínai zenét is mesteri muzsikálással érzékeltet. Katonakarmesterről ünnepelt zenekorifeus lett, méltó követője a Strauss—Millőcker—Suppé babérokörözött triászának. Lehár muzsikájában nem foszforeszkál az úgynevezett bécsi kedélyesség illatozó levegője, ő a klasszikus modern operettzene úttörője. Lehár voltaképpen Puccini zenei hagyományának ihletett profétája. Alig van zeneszerző, akinek műveiben annyi bensőséges líra, csodaszép dallamosság vibrálna.

Harmincöt évvel ezelőtt a budapesti Weingruber-kioszk terraszán Lehár a bosnyák gyalogezred zenekarát dirigálta. Már akkor felfigyeltek munkájára, a pompás hangszerezés, a perdülő ritmus lenyűgözte a hallgatóságot, amikor a rézfúvósok rázendítettek a Lehár által komponált a „Fel Krétára” című indulóra. Világsikere akkoriban úgy formálódott, hogy a budapesti operaházban nem tudott mint segédkarmester, korrepetitor elhelyezkedni. Ezután külföldre távozott. Negyven év előtt Pólában, mint a hadi tengerészeti zenekarának vezetője, csillogtatta zenei invencióját. Ott komponálta az „Arany és ezüst” című keringőjét. Ez a keringő még ma is híres zenekarok interpretálásában a báltermek parkettjén lelkes hatást kelt. Karczag Vilmos, a budapesti Nemzeti Színház, majd a bécsi Theater an der Wien világszerte ismert igazgatója, hallani sem akart arról, hogy Lehár operettjét, a Vig özvegvet a bécsi színházban előadják. Leon Viktor vállalta az előadás költségeit, amire Karczag engedett és az operett szenzációs sikert aratott. Háromszázszor játszották egymásután. Lehár Ferenc, a komáromi születésű karmester, egy csapásra világmárka lett.

Ha Leon Viktornak, a Vig özveggy librettistájának tizenöt éves leánykája nem járt volna a bécsi jégpályára, Lehár karrierje talán másként alakult volna. Lehár ugyanis a jégpályán a katonazenekar élén eljátszotta legfrissebb szerzeményét és a fiatal leány rendkívül muzikalitása folytán gyönyörködve nézte a fess karmester lendületes dirigálását. A

leány rimázkodott apjának, hogy mutassa be neki a karmestert és ez Leon Viktor lakásán meg is történt. Ekkor adta át Leon Viktor a Vig özveggy szövegkönyvét Lehárnak azzal a kérelemmel, hogy zenésítse meg. Tehát egy fiatal leány ösztönös muzikális átérzése egyengette Lehár diadalmas pályafutását.

Lehár Ferenc, aki most lett 72 éves, azzal örvendeztet meg híveit, hogy újabb alkotásokon dolgozik. Rendkívül érdekes és értékes művészi eseményként hat, hogy Lehár meg akarja zenésíteni Carmen Sylva, a boldog emlékeztető román királynő poétikus gondolatokba formált szövegkönyvét. Carmen Sylva és Lehár Ferenc! Két fekköltőtől lélek! Gondolatokban és zenében sugározthatják majd az élet szent evangéliumát.

(Kassa, február hó.)

Szőlős Gyula

Március közepéig ki kell cserélni a régi személyazonossági igazolványokat

A népesedési hivatalok által kiállított személyazonossági igazolványok a törvény értelmében három esztendő leletével érvényüket veszítik és azért azokat újjakkal kell pótolni. Temesvárott a lakosság zöme az addig érvényben volt piros igazolványok helyett 1936-ban kapta a mostani fényképes személyazonossági igazolványokat és így most bekövetkezett azok kicserélési ideje.

A rendőrség épületének a bejáratától számított jobboldali földszintjén működő népesedési hivatal már megkezdte az új személyazonossági igazolványok kiadását és ezzel egyidejűleg a régiéik bevonását. Minthogy a népesedési hivatal tisztviselői rendes folyó munkájuk mellett képtelenek a nagytömegű igazolványokat kiállítani, ezt a munkát február végéig nem végezhetik el és ezért máris intézkedés történt, hogy a régi igazolványok kicserélésére a határidőt március 15-ig meghosszabbítsák.

Az új igazolványt a régi igazolvány ellenében állítják ki. A régi igazolványban lévő arckép csak abban az esetben használható fel az új igazolványban, ha teljesen ép és nem elmosódott. Ellenkező esetben új fényképet kell hozni. A férfiak ezenkívül kötelesek bemutatni katonai okmányaikat és állampolgársági bizonyítványukat is. Ezeket azonban nyomban visszajárják. Ezeknek bemutatása alól senkit sem mentenek föl. Az állampolgársági bizonyítvány felmutatására a nők is kötelesek, de kivételesen elegendő számukra a házasságlevél, vagy a keresztlevél is.

Azok a kiskorú gyermekek, akik már elmultak tizenöt évesek, de akiknek eddig még nem volt személyes fényképes igazolványuk, kötelesek ilyenekkel rendelkezni. Az igazolványt a szülők váltják ki számukra.

Száz év óta bevált

J. Pserhofer pilula

elhájasodás, székrekedés és
egyéb emésztési zavarok ellen
Ügyeljen az eredeti csomagolásra!

Az olasz városok lakossága melegen ünnepelte Sidorov ci országörparancsnokot

Romániát és II. Carol királyt éltették a fiatal
nők parancsnok-kiképző akadémiaájában

Rómából jelentik: Kedden délszlött fél 9 órakor tíz gépkocsiból álló autókülönítménnyel Sidorovici országörparancsnok Orvietoba utazott. Viterbon és Monte-Fiasconén áthaladva a lakosság rokonszenvének adta kifejezését és ezt kiáltották:

„Éljenek a román vendégek!”

Az autókülönítmény negyed 11 órakor érkezett Orvietoba. Megállottak a fiatal nők parancsnok-kiképző akadémiaájának épülete előtt, ahol a helyi hatóságok Antonitti prefektussal az élen, valamint Moretti polgármester, Carelli, a helyi fascista szervezet titkára és még számosan várták Sidorovicit. Nagyszerű programot állítottak össze az országörparancsnok tiszteletére. Az akadémiaában a parancsnok

„Éljen Románia! Éljen II. Carol király!
Éljen az olasz-román barátság! Éljenek az
országörök!”

kiáltásokkal üdvözölték a román vendégeket. A sportpályán különböző gyakorlatokat mutattak be, majd pedig az akadémia tagjai az orvietoi színházban előadást tartottak, amelyen balett is volt és bemutatták a környék népviseletét. Ebéd alatt olasz és román énekeket daloltak és a szavalókórusok állandóan kiáltották: „Románia”. Este tért vissza a küldöttség Rómába és 9 órakor bankett volt, amelyet Pavolini kultusz-miniszter adott az Ambassador-szállodában.

Az olasz rádióállomások tegnap közölték Olaszország választát a román ifjúság által küldött rádióüzenetre. A válaszban rámutatnak arra, hogy

a román ifjúság üzenete mély visszhangot
keltett a fascista fiatalság szívében

és biztosítják, hogy az országörparancsn olaszországi látogatása erősen hozzájárul annak az összeköttetésnek fokozására, amely évszázadok óta áll fenn az olasz és román nép között. (Rador.)

Fekete ruha, gumitalpu cipő, néma kutyák

Hogyan folyik le egy merész éjszakai támadás

A nyugati frontról adott francia jelentések szerint éjszakánként a német csapatok merész támadást intéznek egy-egy francia állás ellen. Mit jelent és hogy folyik le egy ilyen támadás?

A németeknél erre a célra különleges és független osztagokat létesítettek, amelyek a hadsereg legjavából vannak összetéve. A front mögött legnagyobb kényelemben élnek és amikor eljön a kitűzött óra, a tehergépkocsik frissen és „teljes formában”, pompásan felszerelve szállítják őket a tett helyére. Ezek a katonák fekete vászonzól készült egyenruhát viselnek és egyenruhájuk úgy van elkészítve, hogy minél kevesebb felületen akadhatson a drótakadályok tüskéibe. Gumitalpu cipőt viselnek és fegyverük hegyén kis hitlerista zászló van. Ezek a katonák nem hordanak hátizsákot, mindössze néhány kézigranát, egy revolver, vagy egy gépfegyverrevolver van övükre akasztva. Segítségükre időmértéket hűző kutyák szolgálnak, amelyek azonnal jelzik az ellenséges járőrök közeledtét. Azt mondják, hogy ezek a kutyák nagyszerűen vannak idomítva, nem ugatnak s amint ellenséget éreznek, azonnal lefeküsznek, így értesítik gazdájukat.

A rajtaütésszerű támadások természetesen először az előőrsök és az előretolt állások felderítésével kezdődnek. Ugyanis az előőrsök megtalálásával megtalálják a támadásra legalkalmasabb pontot is. Fő az, hogy pontosan megállapítsák az őrszemek helyét, a gépfegyverek és ágyúk fedezékét, mert ennek birtokában

néhány jól alkalmazott kézigranát, hatásos gépfegyvert teljesen zavarba ejtheti az ellenséget,

amely ilyenkor nem tud védekezni. Magától értetődik, hogy ez a csatározás jórészt sztratégiai játék.

Az ellenséges automata fegyverek félrevezetésére számtalan trükköt alkalmaznak, hogy az ütegek tüzelésükkel elárulják fekvésük helyét. Többek között kitűnően tudják utánozni a drótsövény vágó olló zaját, azonkívül zseblámpákat hordoznak rudakon egyik helyről a másikra és fűtyszóval és kiáltásokkal is hozzájárulnak az ellenség megtévesztéséhez. Nevetséges, de előfordult dolog, hogy a gépfegyver zaját nagyon sokszor gyermekjátékokkal utánozták. Az ellenség természetesen azt hitte, hogy igazi gépfegyverállással van szemben, tüzelni kezdett és felfedezte magát.

Természetesen a rajtaütésszerű támadások ellen is hamar megtalálták a védekezés módját, a mely kis szárazföldi aknákat alkalmazásában áll. Ezeket az aknákat vékony földréteggel vagy falevelekkel borítják le és a legkisebb érintésre azonnal robbannak.

Igy beszél el egy haditudósító az ilyen éjszakai támadás lefolyását, amelyen ő is résztvett a német katonák sorai között.

— Képzelmek el legelőször is, hogy a földben kis beton állások vannak, melyeket drótakadályok vesznek körül. Amint az éjszaka beáll, az állás körül minden oldalról fűtyszó hallatszik, ami annak a jele, hogy ellenséges előőrsök vannak a közelben. Az előretolt betonállás vezetője azonnal jelenti telefonon a front mögé, hogy küldjenek segítséget. A segítség, amely húsz katonából áll, egy hadnagy vezetésével, azonnal megérkezik és tűzbe bocsátkozik az előőrsökkel. A gránátok működni kezdenek, azonban a katonák az első fegyverdörrenésekre eltűnnek. A céljuk az volt, hogy

elvágták az ellenséges állások telefonvezetékét, de mivel váratlanul nagyobb ellenállásra akadtak, óvatosságból visszavonultak. Miután a csapatot vezető hadnagy az ellenséget eltűnni látta, azonnal előrenyomul, hátha sikerül egy-két katonát foglyul ejteni, akitől meg lehet tudni az állások helyzetét. Alig nyomul azonban előre, az ellenséges katonák megsokasodnak körülötte, és nehogy foglyul essenek, vissza kell vonulniok.

Fél óra sem múlik el és a gépfegyverek ismét kattogni kezdenek. Mindenfelől gránátok robbannak és az erdő széle felé irányított zseblámpafényben ismét

feltűnnek a feketebe öltözött alakok, amint állandóan a fák mögé rejtőzködve, óvatosan lopakodnak az állások felé. Telefonjelentésre azon-

nal működésbe kezdenek a hét és feles lövegek és áthatolhatatlan tűzfalat vonnak az előőrsök és a tartalék közé. Ebben az időben a támadó katonák a fák mögé rejtőzködve gépfegyvertűzzel válaszolnak és kézigranátokat dobznak. Időnként mindkét fél részéről megszűnik a tüzelés, mialatt a harcoló felek megfigyeléseket tesznek. Majd ismét megindul a tűz, amelynek csak a hajnal beállta vet véget. Ilyenkor, mikor az egyik fél összeszámolja sebesülteit, legtöbbször meglepetve tapasztalja, hogy alig néhány száz méterre tőlük, az ellenséges szanitések is sebesülteiket és halottaikat összeszedésén fáradoznak.

Rendszerint így zajlik le egy-egy éjszakai támadás, amelyről a másnap reggeli közlemények megállapítják, hogy „merész támadások zajlottak le az előretolt állások között.”

KÖZGAZDASÁG

Mibe kerül a semlegeseknek a háború

Az angolok szigorított blokádháborúja a semleges államoknak nemcsak a külkereskedelmét érintette igen súlyosan, hanem jelentős méretekben megterheli azok államháztartását is. Ámbar ezeknek az államoknak a háborúhoz tulajdonképpen semmi köziük sincsen, a háború őket mégis tetemes költségek fedezésére kényszeríti.

Miután a semleges államok ezideig még békeállapotban vannak, természetesen ezeket a költségeket nem lehet az általános értelemben vett háborús költségeknek nevezni. Sokkal inkább illemben azokat „semlegességi költségként” megjelölni, annyival is inkább, mert hiszen elsősorban is az érdekelt államok semlegességének fenntartása érdekében kell azokat hozni. Hogy ezek az államok semlegességi kötelezettségeinknek száz százalékban eleget tudjanak tenni, kénytelenek hadseregüket, védelmi berendezéseiket megerősíteni, hadianyag-készletüket kiegészíteni, növelni, új hadfelszerelési üzemeket létesíteni, stb. kénytelenek egyszóval minden eshetőségre előkészülni, a háborús nemzetek minden irányú „tülkapásaival” szemben, annyival is inkább, mert hiszen ezen államok úgy érzik, hogy semlegességük állandóan veszélyben forog. Nem egy semleges állam rendelte már el ezideig is a részleges mozgósítást, éppen ezen okokból kifolyólag.

Belgiumnak a háború, a kiadási többlet és a kisebb bevételi lehetőségek folytán évi 8 milliárd költséget jelent. A belga állam háztartási költségvetése 10 milliárdnyi adóbevétel mellett az 1940. évi „háborús” évben 10 milliárd hiányt mutat. Hogy ezt a hiányzó 10 milliárdot honnan fogják előteremteni, az egyelőre a belga kormánynak a legnagyobb gondja.

A norvég pénzügyminiszter nemrég állította fel a norvég államháztartás költségvetését a folyós és az 1940 július 1-én kezdődő 1940—41-i gazdasági évről. Az abban szereplő kiadási tételek a norvég sajtó véleménye szerint minden várakozást felülmúltak. A folyós évi június 30-án végződő gazdasági év részére az előirányzott 665 millió korona kiadást annak 1/3-ával, 900 millió koronára kell emelni. Ez a 225 millió koronás rendkívüli kiadás teljes egészében a hadsereg költségeire és egyéb „honvédelmi” költségekre esik.

Norvégia számára is éppen olyan nehéz feladat ennek a váratlanul felbukkant 225 millió koronának fedezése. Elsősorban is egy 50%-ig emelkedő jövedelmi adóra gondolnak, ezzel párhuzamosan azonban a többi adónem emelését is tervezik, főképpen a forgalmi adót, melyet duplájára akarnak emelni. Azt a 157 millió koronát pedig, amely ezután a hallatlan adóprér után még fenmarad, egy belső államkölcsonnel is szándékoznak fedezni.

Az 1940—41-es háztartást már eleve 826 millió kiadással irányozták elő. Ez az előző évi költségvetéssel szemben 25%-os kiadástöbbletet jelent. Mondani sem kell természetesen, hogy ez a többlet is kizárólag katonai természetű kiadások fedezésére szolgál. Ennek a kiadási többletnek fedezésére hasonlóképpen adóemelésre és egy 125 milliós belső kölcsönre gondolnak.

FEBRUÁR 22

Világnevezeti előadás-sorozat

a IV. ker. kat. fiúiskolában
Csipán Chris'og dr. beszél
Az új középkor cimen

ESTER 9 ÓRA

Svédországban az 1940—41. háztartási évről egyelőre 737 millió koronát irányoztak elő honvédelmi célokra, a folyós esztendőre pedig 109 millió koronát ugyanilyen célokra szolgáló póthitel szavaztak meg. Pénzügyi körökben számolnak azzal, hogy a folyós és elkövetkező gazdasági évben a költségvetés egy milliárd hiánnyal fog zárulni. Természetesen csak abban az esetben, ha a hadikiadások a jelenlegi méreteket nem haladják meg.

Hogy ezt a hiányt előteremtsék, kénytelenek az 1939—40. évben a kiirt hatalmas adóemeléseket teljes egészében az 1940—41. háztartási évben is fenntartani. Ezenkívül a háborús nvereség-adóról beszélnek. Végül kénytelen lesz az állam „semlegességi költségeinek” teljes fedezése végett, nagyobb belső kölcsönhöz folyamodni. Svéd gazdasági körökben kerekén 500 millió koronára becsülik azt az összeget, amelyet ezen az úton kell majd az államnak előteremtenie.

A felsorolt adatok világosan mutatják, milyen komoly összegeket kell a semleges államoknak a tőlük távolálló háború következtében honvédelmük eljaira fordítani. Mindannyian ugyanazon kérdés előtt állanak: hogyan találjanak módot arra, hogy „semlegességükért” folytatott harcukat finanszírozzák? Uj adók, a régi adók emelése, vagy államkölcsonok? Az összegek, amelyekről szó van, olyan hatalmasok, hogy a legnagyobb valószínűség szerint az egész vonalon, kénytelenek mindkét utat választani. Az állampolgárokra háruló teher végtére, akár így vesszük, akár úgy, teljesen egyforma. A dolgozó rétegek nagy tömegei fogják azt viselni, — elsősorban életnívójuk terhére. A békeszerető semleges államok polgárságának tehát különböző nagyhatalmi, nyugodtan mondhatjuk „világhatalmi” politikák végett kell életszínvonalát jelentős mértékben csökkenteni. Ez az áldozat, amelyet ez az embertelen eszközökkel, tapintatlan módon folytatott háború merőben érdektelen és ártatlan emberek tömegeitől követel.

Dr. Szabó László

== Gazdaköri és felügyelői értekezlet a Gazdasági Egylet kiállításával kapcsolatban. Clujról jelentik: A Gazdasági Egylet szerdán bezárult tavaszi vetőmag és háziipari kiállításával egyidejűleg gazdaköri és felügyelői értekezlet is volt. Az előbbi a református kollégium nagytermében folyt le, ahol több előadás után Szász Pál dr. országos elnök fejtette ki a Gazdasági Egyletnek a gazdakörök jövőbeni tevékenységével kapcsolatos terveit. Az egyesület központi székházában megtartott felügyelői értekezleten viszont a következő hónapok munkaprogramját ismertette Szász Pál dr. nyomatékosan kihangsúlyozva, hogy mindent el kell követni a folyamatos termelés biztosítása érdekében. Az elnökség minden olyan esetben, amikor annak szüksege jelentkezne felterjesztésekkel él a kormányhoz, hogy a gazdatársadalom kívánságai meghallgatásra találjanak.

Hirdessen a Déli Hírlapban

(=) **Új cégek.** A cégbizottság legutóbb tartott ülésében ismét több cégbejegyzési kérvényt tárgyalt. Két esetben megadta a végleges cégműködési engedélyt. Schwimmer Lipót a timisoarai második kerületben ócskavas kereskedést nyit, Oprea Ion pedig engedélyt kapott, hogy bejelentett cégét kiegészítse tojás, szárnyas és toll-kereskedéssel.

(=) **Az árvédelmi törvény módosítása.** A timisi Kereskedelmi Testület Szövetsége a közelmúltban részletes emlékiratot intézett a nemzetgazdasági minisztériumhoz és abban felsorolta azokat az észrevételeket, amelyeket az áruüzsora letörésére irányuló törvény alkalmazásánál észlelt. A szövetség ugyanakkor reámutatott a törvény módosításának szükségességére és egyben több rendbeli részletes javaslatot is tett a jelenleg érvényben levő rendelkezések módosítása tárgyában. A nemzetgazdasági minisztériumban kellő figyelemmel értékelték a szövetség előterjesztését és most értesítették a szövetség vezetőségét, hogy a javaslatba hozott változtatásokat a törvénynek küszöbön álló módosítása során figyelembe fogják venni.

= **Január első felében 303 kilógrammal gyarapodott a Banca Nationala aranykészlete.** A Banca Nationala vezetősége most tette közzé a Jegybank január 6. és 13. heti kimutatásait, amely szerint az aranybányák január első felében 303.43 kg. színaranyat szolgáltatottak be a Jegybankhoz, 46.525.338 lei értékben, amellyel az érfedezet összege 20 milliárd 814.476.122 leire emelkedett. A forgalomban levő bankjegyek összege 814 millióval 47 milliárd 959.003.530 leire csökkent, míg a látra szóló kötelezettségek (gírószámlák) végösszege 732.5 millióval emelkedett, vagyis a bruttó bankjegyforgalom csökkenése 108.5 millió lei. A fedezeti arány 1.4 százalékkal 35.24 százalékra javult. A kereskedelmi váltótárca 878 millióval 18 milliárd 4.145.992 leire, a lombardhitelek összege 517.5 millióval 4 milliárd 413 millió 322.030 leire csökkent. A magángírószámlák egyenlege 442.5 millióval 7 milliárd 948.764.832 leire emelkedett.

= **Valuták hivatalos árfolyama.** (Az első szám a vételt, a második az eladást jelenti.) Holland forint 75.49—76.59, belgas 23.87—24.22, angol font 567.87—576.15, dollár 141.10—143.17, francia frank 3.22—3.77, cseh korona 4.68—4.77, svájci frank 31.81—32.29, szlovák korona 4.68—4.77. Ezekben az árfolyamokban a harmincyolc százalékos felár is bennfoglaltatik. A következő árfolyamok felár nélkül értendők: drahma 0.90—1.60 és 1—1.62, dinár 2.89—3.05, márka 40.50—49 és 41.50—50, pengő 26.50—27, olasz lira 7.17—7.17, leva 1.60—1.68, zloty 0—19.

= **Örökségről lemondani valaki javára: ajándekozás.** A központi bélyegbizottság döntvényt hozott az örökösödési illeték kérdésében olyan esetekre vonatkozólag, amikor valamelyik végrendeleti, vagy törvényes örökös lemond, illetve visszautasítja az örökséget egy másik meghatározott örökös javára. A kérdés, hogy a tényleges örökössé vált kedvezményezett csak örökösödési illetéket tartozik-e ilyenkor fizetni, vagy pedig a javára szóló lemondás alapján is jár-e illeték. A központi bizottság úgy oldotta meg a vitát, hogy amikor valaki meghatározott személy javára utasítja vissza az öröklést, akkor úgy a régi regáti magánjog szerint, mint a most életbeléptetésre váró új polgári törvénykönyv szerint az illető javára ajándékozást végez, ez után tehát külön illeték fizetendő. A nálunk érvényben levő magyar magánjog ezt a kérdést ugyanígy oldotta meg anyagi jogi szempontból. Az örökség elutasítása csak akkor nem ajándékozás, ha ez minden feltétel nélkül történik.

(=) **Emelkedtek az árak a bányásági gabonapiacra.** Különösen búza iránt mutatkozik élénk kereslet és exportbúzára jelentős üzletkötések történtek. Az olajmagvak iránti érdeklődés is fokozódott. A piaci árak a következők: Búza 520, tengeri 380, korpa 330, újab 520, muharmag 1050, napraforgómag 920, tökmag 1400, tavaszi árpa 520 lei százkilónként. A lóheremag 40 és a lucernamag 62 lei kilónként.

(=) **Új bányásági gazdasági ellenőr.** Meggyessy Istvánt az Ardeali Magyar Gazdasági Egylet banati tagozatának ellenőrévé nevezték ki. A kinevezés érdemes szakembert ért, akinek megbízatása a gazdaságközönség körében bizonyára ószinte örömet vált ki. Meggyessy István nemcsak gyakorlati téren tevékenykedik, hanem elméletileg is igen élénk tevékenységet fejt ki és a Déli Hírlapban megjelenő cikkei mindenkor nagy visszhangot keltenek.

= **A régi export-devizák végleges felszámolása.** A minisztertanács rendeletét közli a hivatalos lap a régi rend alapján, tehát 1939 szeptember 17. előtt foganatosított kiviteleből eredt szabadforgalmi devizák értékesítéséről és végleges felszámolásáról. Eszerint az ilyen deviza követeléseket a Nemzeti Bank külföldi levelezői útján haladéktalanul a bank rendelkezésére kell bocsátani, ha csak a kliring, vagy egyéb fizetési megállapodások ellenkező rendelkezést nem tartalmaznak. Ezeknek a fáviritilag bejelentendő deviza-összegeknek szabadforgalmi részét a Nemzeti Banknál történt jóváírásuk után 15 napon belül a tőzsdén értékesíteni kell. Az ezen idő alatt nem értékesített devizákat a Nemzeti Bank hivatalos árfolyamon, 38% felárral saját rendelkezése alá veszi át. Amennyiben a jelen rendeletben érintett devizákra a Nemzeti Bank engedélyt adott volna arra, hogy azokat külföldi kifizetésre használják fel, ez azonban nem történt meg, újabb 15 napl időt kapnak az érdekeltek az értékesítésre, az előbbi kifizetési engedély érvénytelenné válik.

SPORTSEMÉNYEK

Piky Kroner vezeti a CAMT-Sportul Studentesc nemzeti bajnoki mérkőzést

A központi bíróbizottság kijelölte a vasárnapi nemzeti bajnoki mérkőzések játékvezetőit. Timisoarán mint ismeretes a munkásatléták együttese a fővárosi Sportul Studentesc csapatát látja vendégül. Ezt a mérkőzést Piky Kroner bucurestii bíró vezeti. Az első timisoarai nemzeti bajnoki mérkőzés iránt városszerte igen nagy érdeklődés nyilvánul meg és így valószínűleg nagyszámu közönség fogja biztatni a timisoarai fiúkat a győzelemre. A CAMT együttesének meg kell szereznie a győzelmet, mert csak így tarthatja meg előkelő harmadik helyét a bajnokságban. Ugyanez áll a Ripensiaira is, amely je-

lenleg a második helyen van és vasárnap a fővárosban a Juventussal méri össze erejét. Részletes bíróküldés a következő:

Timisoaran: CAMT—Sportul Studentesc, bíró Piky Kroner.

Bucurestiben: Juventus—Ripensia, bíró Ionescu Tope. Venus—AMTE, bíró Tica Ilescu.

Resitan: UDR—Kárpát FC, bíró Russu Gabriel dr.

Clujon: Victoria—Unirea Tricolor, bíró Ritter.

Galatiban: Gloria CFR—Rapid, bíró Petru Vasile.

RÓZSASZÜRET

IRTA: LIGET ERNŐ

82

— Maga is éppen olyan jól tudja, mint én, hogy esztelen dolog ez. Állapodjunk meg abban, hogy holnap délig nem csinál semmit. Megvárja, amíg én ismét jelentkezem. Rendben van? Most mit szándékozik csinálni? Van másfél óram ebédidőig. Ezalatt kiagyalok valamit. Legjobb-nak tartanám, ha hazamenne és gyakorolná magát a tükkör előtt.

— Nem megyek, azért sem megyek, — erőszakoskodott Isabel.

Gerwain taxi után füttyentett és beleült. Hívta Isabelt is, de dacosan ott maradt a padon. Gerwain elhajtattott, ő pedig vett egy rikkanestól egy ujságot, ingerülten olvasni kezdte, öszszegyúrte, földhöz csapta és visszarohant a szállodába. Ami leginkább ingerelte, önmagában igazat adott Gerwainnek.

Este nyolc óra tájban Gerwain újra fölment Isabel szobájába.

— Nos, kedves kolleganó, óhajt-e holnap találkozni a maga Mihailovjával?

— Ne izléstelenkedjék Gerwain! Újra elől-ről akarja kezdeni a bosszantásomat?

— Holnap délután négy óraker Mihailovval találkozik. Az ig a z i Mihailovval. Ne gondolja, hogy be fogom csapni. Hogy én öltöztetek be valakit maskarába Mihailovnak. Szó se róla. A véletlen kapóra jött. Ördögi szerencséje van.

Isabel hitetlen arccal nézett rá.

— Egy feltétel alatt láthatja csupán. Haladéktalanul legyen nő ismét.

A hitetlen arcon most enyhe bizakodás tükrözött.

— Amint elváltam magától, találkoztam egy Tedoröv nevű úriemberrel. Valahol összekerültem vele. Képviselő volt a szobranjében. Genfben pedig, — ha jól emlékszem, — egyik mun-

kaügyi küldöttséget vezetett. Egy ízben a bulgáriai általános munkáteleveztségről beszélt nekem, úgynevezett tudovnikokról. Tetszett. Kiváncsi voltam, mit értenek rajta. De nem akartom untatni, látom, már tükön ül... Teodorovval hosszasan szerettem volna beszélni. Egy-két napig azonban nem állhat a rendelkezésemre, mert egy horvát—albán forradalmi diáktársaságnak vezetőit meg akarja ismertetni a macedón törzsfőnökkel. Megpendtettem előtte a dolgot, ő, hiszen ez nagyszerű, egyik kolleganóm, aki macedón férfihez ment feleségül és most itt tartózkodik a városban, mindent elkövet, hogy Mihailovval találkozhasson. Eleinte vonakodott, de később megígérte, hogy az én kedvemért megkísérli érintkezésbe lépni megfelelő helyen — nem tudom, mit ért megfelelő hely alatt. — Ebéd után idejött a szállodába és közölte velem, hogy csatlakozhatunk ahhoz a három-négy kiváltságos férfiúhoz, akik Mihailovot holnap meglátogatják. Öltözködjék tehát át gyorsan, mert együtt vacsorázunk a horvátokkal és albánokkal és megbeszéljük a továbbiakat.

Isabel nem tudta, hogy mit szóljon. Örüit is, de le is hangolódott nyomban. Ha ilyen könnyen megy az egész, ha egy teherautóval, idegenforgalmi alapon meg lehet szervezni a látogatást, akkor mit suttognak, hogy Mihailov „lát-hatatlan és megközelíthetetlen“?

— Köszönöm, nagyon köszönöm. De most, azt hiszem, hogy már nem is érdekel a dolog.

— Ahelyett, hogy két kézzel kapna utána!... Horvát forradalmárok, mind egy csomóban, magának való csemege. Ha nem vesztettem volna el érzékemet az ilyesmivel szemben, akkor azt kellene mondanom, hogy ujságírói teli-találat. És maga morfondíroz, hogy érdemes-e?

Isabel fásult arckifejezéssel hallgatta. Kabátja a szék támláján, egyik nadrágtartója lelé-gott, akárcsak az Iváné odahaza, amikor visszafordult a mosdótól, kezében a fogkefével és magyarázatot tartott. Csöndes szomorúságot érzett. Sőt fájdalmat. Mintha megint öszzetör-

ték volna a játékszerét... Szörnyű komikusnak tartotta a helyzetet, nem is tudott volna számot adni, hogy miért. Körülnézett a szokványosan berendezett szállodai szobában, ahol nem akadt egy tárgy, amelyet valaha is meg tudott volna szeretni, a keskeny hencseren egy gúnyolódó, idősebb férfiú tömögötte a pipáját és közömbösen a földre szórta a hamut, — még gyökértele-nebbnek érezte magát, mintha odahaza lett volna Ivánnal és dédelgetett volna magában egy olyan álmod, amelyet majdnem lehetetlen lesz megvalósítani.

Gerwain felemelkedett és feléje indult.

— Kár, hogy nem vagyok regényíró, — mondotta megint olyan csufondároskodó hangon, amelyet Isabel csak nehezen volt képes elviselni. — Nem is veszi észre, hogy mennyire regényhósnó. Minden, amit eddig művelt a maga fonákságában, megírni való. Az, hogy itt van, Szófia egyik szállodájában, a második emeleten, a 76. számú szobában s férje kétségbeesetten keresi-kutatja, de nem mer a rendőrséghez fordulni, ehelyett apró nebulókon kalapálja tovább Nagy Sándor vagy Macedóniai Fülöp hőstetteit. És ha figyelembe veszem, hogy odahaza, Párisban, egy szép szekrényben öt vagy hat kis- és nagystélyi ruha várja, van vagy tizenhat pár cipője is, kényelemben ülhetne, golfozhatna, vagy kijárhatna a lóversenyekre — és akkor itt gubbaszt egész nap, búbanatos arccal, ki sem mozdul és lesi, hogy majd maga körül minő csodák fognak végbe menni. Ugyan, mit remél? Buta kis fejecskéjével valamilyen európai fordulatot? Azt hiszi, hogy most már az egész francia, sőt angol nemzet nevében is tesz eleget egy szedett-vetett népecske bizonyos politikai kívánságainak és egyszer csak azon veszi észre magát, hogy két szék között a pad alá zuhan. Nyugat és Kelet egyformán röhögnek, ahogyan ketnesen az én Sauerwein kartársam szokta magát kifejezni. Én és a világtörténelem, — ezt a címet adnám a maga regényének. De szerencsére nem tudok írni

Sporthírek mindenfelől

Engedély megszerzése esetén a Rapid jégkorongcsapata Budapesten vendégszerepel. A BKE pesti jégkorongcsapat hétfőn megismételte a Rapidhoz intézett meghívását, amelynek értelmében a magyar csapat két mérkőzésre meghívta a román együttest a magyar fővárosba. A Rapid egyik vezetőségi tagja kijelentette, hogy ha sikerül az engedélyt megszerezni, úgy feltétlenül elfogadják a meghívást.

A Rapid jégkorongcsapata kétszámjegyű győzelmet aratott Sighisoarán. A fővárosi Rapid jégkorongcsapata vasárnap Sighisoarán vendégszerepelt, ahol a helyi válogatott ellen 19:3 arányú győzelmet aratott.

Négy és félmillió lei volt az angol-francia mérkőzés bevétele. A legutóbb Párisban megrendezett angol-francia válogatott labdarugómérkőzés összbevétele elérte a négy és félmillió leit.

A cluji Victoria a vasárnapi bajnoki mérkőzés elhalasztását kérte. Vasárnap megkezdődnek a bajnoki küzdelmek. A cluji Victoria kérvényt juttatott el a nemzeti bajnokság bizottságához, amelyben az Unirea-Tricolor elleni bajnoki mérkőzés elhalasztását kérte. A szövetség valószínűleg nem engedélyezi egyetlen mérkőzés elhalasztását sem, így a Victoria sem képezhet kivételt és vasárnap feltétlenül meg kell rendeznie a mérkőzést.

A CAMT kérte a Sportul Studentesc elleni mérkőzésének elhalasztását, arra való hivatkozással, hogy pályája hó alatt van. Nem valószínű, hogy a szövetség helyet ad a kérésnek, miután idejében értesítette az egyesületeket, hogy gondoskodjanak a pályák rendbehozataláról.

A vasárnap Oradean kezdődő országos asztalitenisz bajnokság iránt rendkívül nagy érdeklődés nyilvánul meg. A bajnokság fővédnöki tisztségét Zigre Miklós volt miniszter vállalta el.

Isabel szóra sem érdemesítette Gerwain szavainak bőségáradatát. Makacsul hallgatott.

— Nem éhes? — kérdezte Gerwain hirtelen, bizonyára önmagából indulva ki.

— Nem vagyok éhes, nem vagyok szomjas, legjobban azt szeretném, ha végül is megszűnne gúnyolódni, nem élne vissza kiszolgáltatottságommal és értelmes tanácsot adna nekem.

Gerwain elérkezettnek látta az időt, hogy most már a sok hiábavaló fecsegés helyett törőnjék valami.

— Ha tényleg elkövette azt a csacsiságot és női ruhát nem is hozott magával, akkor sürgősen bevásárolunk egy sportruhát. Ha pedig több pénz van magánál, mint amennyire feltétlenül szüksége van, letesszük biztos helyre, mert szabadságharc ide vagy oda, — nagy összegekkel még sem megy az ember a hegyekbe. Úgy látom, nem tudok életet önteni magába... Bánom is én, ha nem is jön ki és jótékonyan unatkozni fog. Adok magának olvasni valót. Két könyv között választhat, az egyik a népszövetségi Annuaire, amely most jelent meg első ízben, a másik Jugoszlávia külkereskedelme 1928-ban. Van még egy harmadik könyvem is: Nemzetközi vasúti menetrend. Mind a hármat itt hagyom, szólott, kivette aktatáskájából a könyveket és letette az asztalra. — Nos, elmegyek ezekhez az albanézekhez, — folytatta. — Hej, mennyi gondot okoz maga nekem Isabel, — mondotta és megegyeszer sóhajtott.

Isabel alig várta már, hogy elmenjen.

— A ruhával ne törődjék. Köszönöm még egyszer, hogy olyan kedves volt.

— Reggel kilenckor indulás. Addig hozzon maga is mindent rendbe.

Fürkésző tekintettel szimatolta Isabel arcán, hogy vajjon nem fogja-e becsapni. Képes lesz rá, hogy megint elutazik... Mit leplez megint ez az arc, amelynek érzelmek skáláját oly alaposan ismerni véli és mégis minduntalan meglepetésekkel találkozik?

Rádió

CSÜTÖRTÖK, FEBRUÁR 22.

Bucuresti. Radio Romania és Radio Bucuresti. 12: Időjelzés, vizállásjelentés, háztartási és egészségügyi tanácsok. 12.10: Opera részletek hanglemezzel. 13.20: Időjelzés, előadások, művészeti és kulturális hírek, sport. 13.30: A rádió szalózenekarának hangversenye. 14: Rádió ujság. 14.20: A rádió szalózenekara folytatja hangversenyét. 15: Rádióhírek, különféle közlemények. Radio Romania. 19: Időjelzés, időjárásjelentés. 19.02: Tudományos krónika. 19.15: Gyermek hangversenye. 19.35: Oboa számok. 19.50: Magyar nyelvű hírek. Radio Romania és Radio Bucuresti. 20: Előadás. 20.15: Ének hangverseny. 20.45: Rádió ujság. 21: A Filharmonica szimfonikus zenekar hangversenye. 22: Rádió ujság, sporthírek. 22.55: Hanglemek. 23.45: Francia, német, angol és olasz nyelvű hírek.

Budapest I. 7.45: Ébresztő. Torna, hírek, hanglemek. 11: Hírek. 11.20: Felolvasás. 11.45: Előadás. 13.10: Németh Anna zongorázik. 13.40: Hírek. 13.55: Ének hangverseny. 14.30: Szalózene. 15.30: Hírek. 17.15: Előadás. 17.45: Időjelzés, időjárás, hírek. 18: Hírek szlovák és ruszin nyelven. 18.15: A földművelésügyi minisztérium rádióelőadásorozata. 18.45: Hanglemek. 19.50: Eszperantó nyelvű előadás. 20.15: Hírek. 20.25: Magyar-német művészcsere. 20.55: Ének hangverseny. 21.10: „Helikoni ünnep.” Hangjáték három felvonásban. 22.40: Hírek. 23.10: Cigányzene. 24: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 24.25: Magyar tánclemek.

Budapest II. 18.15: Cigányzene. 19.20: Angol nyelvtanítás. 19.50: Ének hangverseny. 20.30: Pécsi meséskönyv. 21: Hírek. 21.25: Kamarazene.

PÉNTEK, FEBRUÁR 23.

Bucuresti. Radio Romania és Radio Bucuresti. 12: Időjelzés, vizállásjelentés, háztartási és egészségügyi tanácsok. 12.10: Hanglemek. 12.50: A Lucefarul zenekar hangversenye. 13.20: Időjelzés, előadások, művészeti és kulturális hírek, sport. 13.30: A Lucefarul zenekar folytatja hangversenyét. 14: Rádió ujság. 14.20: A Lucefarul zenekar folytatja hangversenyét. 15: Rádió hírek, különféle közlemények. Radio Romania. 19: Időjelzés, időjárás. 19.05: Műszaki posta. 19.17: Hanglemek. 19.50: Magyar nyelvű hírek. Radio

— Hát értse meg, Gerwain, minden úgy lesz, ahogy maga kívánja.

Gerwain fejcsóválva eltávozott. Felkereste a kiránduló társaságot és megbeszélte vele a holnapi utazást.

Egy darabig hallgatta az összeesküvők egymást túlkiabáló lármáját. Teodorovval újabb, hosszú vitába bocsátkozott a munkakötelezettségi törvény eddigi eredményeiről, egy csomó riport-témát jegyzett fel, amelyek mindenestre hasznosíthatók lesznek. Útiköltségét már is behozta. Néhány olyan érdekes támpontot is kapott, amelyek elfogadhatóvá tették további szófiat tartózkodását. Féltilzenkettőkor azonban ott hagyta őket.

Elhaladt Isabel szobája mellett. Az ajtónyíláson keresztül látta, hogy teljes sötét van. Bizonyára alszik. Semmi nesz, kifáradt szegényke és most megenyhült hangulatban alighanem Mihailovról álmodik. Isabel cipője ki volt téve az ajtó előtt. Vékony, lapossarkú cipő. A legjobb akaratnál sem lehet férficipőnek minősíteni.

Azután lement az első emeletre, öt perc múlva ő is aludt, de álom nélkül, egészséges szízenésekkel. Talán egyetlen ember Európában, akinek nyugodt volt a lelkiismerete.

10.

Nyolc-kilencen ültek a két autón, amely a kora reggeli órákban kivitte a kis társaságot Gorna-Djumajába. Gerwain meglepedéssel nyugtázta, hogy Isabel végre visszanyerte régi külsejét és a kedve is megjött. Ő volt az egyetlen nő a társaságban. Vele egy kocsiiban ült Teodorov és egy macedón tiszt féle, az egyik horvátal és albánal. Teodorov hevesen udvarolt, amelyet Isabel vonakodó jóindulattal hallgatott.

Gorna-Djumaja előtt kerékpárosok jöttek a két autó elébe. Két napbarnított ifjú, fekete-vörös rozettával az ingükön. Ilyen rozettát különben valamennyien viseltek, de most feltűnő helyen tűzték ki. Elveddül Gerwain csúsztatva a kabátja gallérija alá; hogyha akarom, látom, ha akarom, nem látom.

dió Romania és Radio Bucuresti. 20: Előadás. 20.20: Ének hangverseny. 20.45: Rádió ujság. 21: Operett szerzők archépei: Strauss János. 22.10: Rádió ujság, sporthírek. 22.30: Tánclemek. 23: Könnyű zene hanglemezzel. 23.45: Francia, német, angol és olasz nyelvű hírszolgálat.

Budapest I. 7.45: Ébresztő. Torna, hírek, hanglemek. 11: Hírek. 11.20: Előadás. 11.45: A gümőkór elleni védekezés. Felolvasás. 13.10: A Melles Béla zenekar műsora. 13.40: Hírek. 14.30: Szalózene. 15.30: Hírek. 17.15: Ruszin hallgatóknak. 17.45: Időjelzés, időjárás, hírek. 18: Hírek szlovák és ruszin nyelven. 18.15: Katonazene. 19.10: „Fagykarak és árvízveszedelmek.” Előadás. 19.35: Cigányzene. 20: Külügyi negyedóra. 20.15: Hírek. 20.25: Nagy Mária magyar nótákat énekel. 21: A Filharmonia Társaság hangversenye. 22.00: Hírek. 23.15: Szórakoztató hanglemek. 24.00: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 24.20: Cigányzene.

Budapest II. 19.45: Gyorsírótanfolyam. 20.30: Előadás. 21: Hírek. 21.25: Szalózene. 22.35: Időjárásjelentés.

Magyar nyelvű hírek. 18.30: Reichsender Böhmen (269.5 m és 21 m röv. hull.) 18.50: Pozsony. 20: Toulouse (328.6 m.) 20: Reichsender Böhmen (269.5 m és 31 m röv. hull.) 21.18: Róma II. (244.3 m) és Róma RH (21.15). 22.15: London National (261 m) és rövidhullám 7SA (48.50 m). GRX 30.96 m). 22.15: Bucuresti. 23.15: Reichsender Böhmen. 23.45: Pozsony 23.45: Belgrád (437.3 m és 49.2 m röv. hull.) 23.50: Besztecebánya. 23.45: Toulouse (328.6 m) és Strassbourg (349.3 méter.)

A DÉLI HIRLAP BUCURESTIBEN

a következő kioszkokban kapható:
Calea Victoriei és Bdul Elisabeta sarok
Calea Victoriei és Bdul Academiei sarok
Str. Lipscani, az Elite kávéházzal szemben
Str. Academiei, Union és Stanescu szállodákkal szemben
„Carpati”, Esplanade szállodával szemben
„Literatura”, Calea Victoriei

A kerékpárosok férfiasan kezelt szorítottak minden egyes utással. Ugyanígy Isabellel is, akiről már telefonon leadták a jelentést. Iván Basdarovnak a felesége, ujságíró, a macedón ügyelkes barátja. Az egyik kerékpáros azonban igen szívélyes parolázás közben nem mulasztotta el Gerwainnek megmondani:

— Önről azonban tudjuk, monsieur Gerwain, hogy népünk ügyének nem egészen a leglelkesebb harcosa. Évek óta kísérjük figyelemmel a cikkeket és hosszankodunk miattuk. Meg is valom őszintén, aggodaimaskodtunk, amikor Teodorov barátunk telefonon közölte velünk, hogy ön is vele tart. De talán most, hogy együtt lesz velünk, meg fogja másítani a véleményét is rólunk. Ha csak egy kicsit több megértésre bírnók, meg lennénk elégedve.

Gerwain udvariasan meghajtotta magát. Ennyit mondott:

— Őszinte ember vagyok. Ahogyan önök macedónok, horvátok, albánok, úgy én francia vagyok. Szíves engedelmelemmel nem az önök különben tiszteletreméltó szempontjából nézem a világ politikai mozgását, hanem hazám szempontjából. Egy azonban bizonyos: az ellentéteket le kell győzni, az igazságokat össze kell egyeztetni. A világ tragédiája nem ott van, hogy egyik oldalon az igazság áll szemben az igazságtalansággal, hanem, hogy azok, akik szemben állnak egymással, mindegyiküknek igazuk van, — fejezte be ünnepélyesen, tettve a bölcslet, miután az összeesküvő urak kinyilatkoztatás feleit vártak tőle.

Gerwain azonban egy pillanat múlva már lelépett arról a piedesztálról, amelyre fenkölt szavakkal ráhelyezte magát. Ő nem államférfi, hogy nagyképp nyilatkozatokat adjon le, csak egy szimpla ujságíró, akinek jelenlétét nem is szabad észrevenni. Örült tehát, amikor végeszaktadt az eszmecsere. A kerékpárosok is sürgették, hogy folytassák útjukat.

(Folytatjuk)

Megtakult az ezerszinű város csillogása

Mit lát a külföldi a háborús Párisban. A franciák fővárosa visszaváltozott francia nemzeti várossá

Páris, február hó. A Párisjárók eddig este szerettek megérkezni a francia fővárosba. Elvezték a fényáradat lassú közeledését és növekedését: először csak az Eiffel-toronyról messzire világító Citroen-reklám látszott, aztán egyre több fénypont tűnt elő, végül egybefolytak és eleöntötték a horizontot. A közép-európai kisvárosból érkező lelkes vállalkozó szédülten és boldogan nézte a nagy ragyogást.

Kitámolygott a pályaudvari tolongásból és felszabadultan sétált végig a Boulevard Magentán és a Rue Lafayette-en, le egész az Operatérig, ahol bódultan állt meg az autók irtózatos túlekedésének láttán. Kéjesen várta, hogy mikor rohannak már egymásnak a bolondok, de mindig nagyszerűen működött az irányító készülék és a forgalmi rendőr.

Ez Páris, gondolta boldogan az utas és fejcsóválva ült be pihenni a Café de la Paix-be. Úgy érezte, otthon van, hazaérkezett, a világ, mely most körülveszi, nem idegen neki, csupán kellemesen más, mint az otthoni.

Most azonban nem a tágas és nyugodt Gare de l'Est-re érkezel, hanem a rideg és mogorva Lyon-pályaudvarra. És nem integetnek messziről a hívogató párisi fények, a kocsik lehúzott függönyei mögül,

csak sötét házak ijesztő körvonalait látod. Kibotorkálsz a pályaudvarról, a piszkos Boulevard Diderot-n szaggatottan fénylenek az uccai lámpák. Öt méter átmérőjű fénykörben halványan világítják meg az úttestet s közöttük nehézség gubbaszt.

Reszketsz a hidegtől és a riadtságtól is. Bérkocsit keresel, időnként elszalad előtted egy-egy, töprengsz, beüljél-e? A reflektorok sárga vagy kék fényei egész halványan világítanak csak, a kocsik lassan futnak, roppant óvatosan.

Félsz a hidegtől, félsz a sötétből, félsz az uccától, félsz Páristól. A hajdani otthon most mostohán fogad. Szorongva ülsz egy autóra és ismerős szállodába viteted magad, de ez „háború miatt zárva” van. Továbbvándorolsz az éjszakában, letörtén és fásultan. Aztán szállást találasz és reménytelenül várod a másnapot.

A PÁRISI UCCA

nappal most sokkal megnyugtatóbb, mint éjjel. Első tekintetre kevesebb változást észlelsz, mint

amennyit vártál s amennyit az éjszakai érkezés ígért. Végigjárom a jólismert uccákat, betérsz a régi bisztrókba, beszélgetsz a „patron“-okkal: minden a régi mederben folyik. Az uccai forgalom rendes, bár kissé csökkentetebb, mint azelőtt volt, több üzletet bezártak, a tulajdonosok vidékre költöztek, az árak is mérsékelten emelkedtek, — egyébként azonban

szembeötlő változás alig észlelhető.

A kávéházak pultjainál továbbra is ott könyökölnek a fogyasztók és megbeszélnek politikai nézeteiket a tulajdonossal vagy a pincérlegényekkel. Csak mintha higgadtabbak és nyugodtabbak lennének e beszélgetők és e nézetek, mint évekket ezelőtt. A pincérlegények most is boszorkányosan mosogatják az üvegpoharakat és törülgetik a kávéfőzőket, csak egyik-másik mintha a kelleténél sutább lenne: túlságosan fiatal, kezdő. Az üzletekben általában vagy túlfialalok, vagy öregek, vagy nők a kiszolgálók. A borbélyműhely, ahová betévedtünk, valósággal elbájozt: minden segéd

ötven éven felüli disztinált úriember volt.

Végigmész a nagy Boulevardokon, a kirakatok most is izlésesek, a reklámok szellemesek. De itt már hiányzik a tömeg. S főleg hiányzik az előkelő, az elegáns, a „párisias” réteg. És hiány-

a legalkalmasabb hely a párisiak lelkiállapotának megismerésére. Más városban elég a templomot, a temetőt, a kávéházat, a helyi ujságot és a nyilvános illemhely föliratait áttanulmányoznod, hogy tájékozódj. Párisban, a Metrón is kell szemlélődni, mert itt láthat legtöbbet a figyelmes néző.

A Metróhálózatot most csökkentették, mivel sok állomást légvédelmi óvóhelynek használnak. Ezt az átszervezést oly hibátlanul vitték keresztül, hogy a németeknek is dicsőségükre válnék. A forgalomban semmi zavar sincs, éppúgy el lehet jutni bárhová, mint eddig. Csupán a reggeli és az esti vonatok zsúfoltabbak és feltűnik, hogy több a női alkalmazott, mint régen.

Minden utas kezében ujság és akár áll, akár

zanak az idegenek. Páris zord lett és csupasz. Az idegen smokkók elmenekültek, a kokottok elbújtak, Páris varázsa megtört. A város magára talált, mint az egész nemzet, megtisztult és francia lett. Aki az igazi várost, a franciák fővárosát akarja megismerni, most jöjjön ide: a mélyréteg most villan elő.

HOMOKZSÁKOK A NOTRE-DAME-BAN

Csak a nép maradt Párisban, a műemlékeket is elszállították. Ami elszállíthatatlan, azt most homokzsákok fedik gondosan. Az a Páris, amit annyira szerettünk, teljesen eltűnt. Elvitették, vagy elfedték. A Notre-Dame egész bejáratát homokzsák takarja; mielőtt az ajtóhoz érnel, ennek a nyílásán haladsz át. A szentélyben is magasra épített homokzsákoszlopok emelkednek és zavarják a templomi hangulatot. (Ám lehet, hogy a franciák magukbaszállását csak fokozza ez: a vallási eszmélkedést nemzeti indultal erősíti.) Aki szereti és ismeri a Notre-Dame-ot, mást is furcsának és szokatlannak talál: erős a külső fény a gót templomban. Hamar észreveszed az okát: a kereszthajó rozettái hiányzanak s

a csupasz ablakokon át szabadon árad be a fény.

A homokzsák most egyébként is a legsűrűbben látható tárgy Párisban. Nemcsak az értékes szobrokat takarja és védi (megvéd-e?), hanem pinceablakok előtt is kicsi homokzsák kupacok áznak, mint elfelejtett szénaboglyák az őszi földön.

Házakban, folyosókon is homokzsákok hevernek és várják, hogy tűzbe dobják őket. Szomorú kor ez, — gondolom, — ha már erre a tunya kis homokrakásra szorukunk, hogy védjen meg minket.

A földalatti villamos

ül, gondosan tanulmányozza a híreket. A legolvasottabb lap most a Paris Soir, ez alakítja a Metro-utasok szemléletét. Viszont nagyon gyakran kandikál ki két-három ujság is egyszerű emberek zsebéből. Pedig drágák a napilapok, sokkal drágábbak, mint voltak s a terjedelmük is korlátozott.

Ezeket a több ujságot olvasó kisembereket szeretném megismerni. Ők tudnának legmegbízhatóbban közölni a mai francia élethez és lélekehez. Kerülni kell azokat, akik a napfényre lépve is csak földalatti távlatokat látnak: egyetlen irányba néznek, szűk keretek közt mozognak, dohos a szaguk és vibrál a tekintetük. Az igazi franciák a föld alatt is napfényben járnak és világosan látnak.

APRÓ HIRDETÉSEK

Az este 6 óráig feladott hirdetések másnap reggel megjelennek

Az 1938. júl. 18-án megjelent 69094. sz. miniszteri rendelet alapján apróhirdetési áraink a következők: álláskereső, elveszett tárgyak, eltűnt személyek, fürdő s gyógyhely hirdetése szavankint egy leu. Levelezés és Házasság nem közölhető, minden más rovatban szavankint kettő leu. Legkisebb apróhirdetés tíz szó. Az apróhirdetések díja előre fizetendő. — Apróhirdetéseket felvesz I. kerület: Déli Hírlap kiadóhivatala, Piata I. C. Bratianu 3. II. kerület: Popovici trafik, Piata Badea Cărtan 8. — Kardos-trafik, Piata Traian (szerb templom mellett) Grósz-trafik, Calea Durobantiilor 2. III. kerület: Flauder-trafik, Piata I. C. Bratianu 3. — March-trafik, Piata Kütli. — Nógrády-trafik, (Corso mellett). — Schmidt-trafik, Piata Dragalina 6. Telefon 45—06. — Vittek-trafik, Bul. Carol 54. — Galgóczy-trafik, Strada Bratianu 15/a. Telefon: 45—18.

Alkalmazás

Mindenes rendszerető éves bizonyítvánnyal azonnalra kerestetik. Cím a kiadóban. 766

Nagytakarításhoz állandó takarító kerestetik. Cím a kiadóban. 862

Szoptató tisztá rendes dadát keresünk 2 hetes csecsemőhöz. Cím a kiadóban. 863

Házmester, aki szerelő is, kerestetik belvárosi kétemeletes házhoz. Értekezni lehet Popovici Ion dr. Resita. 672

Butorokat

minden minőségben

a régi árban elárusítok
UNGOR I., Merczy-u. 7.

Állást keres

Motor-gépész azonnali belépésre állást keres. Teremia-Mare, Imre Ferenc. 666

Házfelügyelő állást keres abszolút megbízható házaspár. Mindkettő jó megjelenésű, szorgalmas rendszerető. A férfi — állami nyugdíjas — az összes szerelői munkákat érti (kerti munkát is), valamint mindennemű írásbeli adminisztrációt. Az asszony kitűnően főz, úri háztartás vezetését önállóan vállalja. Érdeklődést: „Szép lakás, rendes megéltetés” jeligen a kiadó továbbít. Elmennének vidéki nagybíró gazdaságba is. 656

Legjobb tőkebefektetés

perzsaszőnyeg

Olesó árban zsákszőnyegek és fonalak. ORIENTAL perzsaszőnyegszövőde, IV., Bul. Berthelot 5.

Lakás

Ötszobás lakás I. emeleti, 5 szobás lakás II. emeleti orvosi rendelő, vagy irodai célokra alkalmas, 3 szobás lakás II. emelet, modern, déli fekvésű május 1-re kiadó. I., Str. I. G. Duca S. E. K. Thomas. 608

Földszinti négyszobás lakás, fürdőszoba, mellékhelyiségekkel, május 1-re kiadó. Bulev. Carol 23. 668

Kétszobás, modern villalakás 1—2 személynek kiadó. Bulev. Mihai Viteazul 15. 669

Modern háromszobás uccai I. emeleti lakás május 1-re kiadó. Str. Bonnaz 11. (Kütli térenél). 670

Keresek négyszobás komfortos, esetleg 3 szoba, hallos lakást a Belvárosban. Címeiket a kiadóba kérem „Belváros” jeligére. 671

Adas-velet

Pékség jól menő, berendezéssel sürgősen eladó. II. Str. Balas 2. 664

Azonnali megvételre keresek jó márkájú zongorát jó állapotban. Cím a kiadóban. 662

Modern kárpitozatlan recamier eladó. Ugyanott egy jó házból való tanuló fiú felvétetik. Földi II., Str. S. Barnutiu 80. 667

Házhelyet I., vagy III. kerületi villanegyedben 25—30 m. uccai résszel keresek. Ár és fekvés „Sürgős” jelige alatt a kiadóba. 673

Villát keresek központi fűtés, melegvízzel, vagy bérházat. Hely és ár megjelöléssel „Központi fekvésű” jeligére a kiadóba. 674

Nyomatja a „HIRLAP” tipografia si editura S. I. N. E. Arad